KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 454/2011,

5. mai 2011,

üleeuroopalise raudteesüsteemi allsüsteemi „reisijateveoteenuste telemaatilised rakendused" koostalitluse tehnilise kirjelduse kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/57/EÜ (ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta), [1] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 2 punktile e on raudteesüsteem jagatud struktuurilisteks ja funktsionaalseteks allsüsteemideks. Iga allsüsteemi kohta tuleb koostada koostalitluse tehniline kirjeldus (edaspidi „KTK").

(2) Komisjon andis 9. veebruari 2007. aasta otsusega K (2006) 124 (lõplik) Euroopa Raudteeagentuurile (edaspidi „agentuur") volitused töötada välja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2001. aasta direktiivi 2001/16/EÜ üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku koostalitlusvõime kohta [2] kohane koostalitluse tehniline kirjeldus. Nimetatud volituste tingimuste kohaselt paluti agentuuril koostada reisijateveo telemaatiliste rakendustega KTK eelnõu. Komisjon esitas oma soovituse 31. mail 2010. aastal. Lisaks kõnealusele soovitusele tuleks pärast komisjonilt volituste saamist koostada täiendav soovitus, mis hõlmaks riigisiseste teekondadega seotud tariife, piletimüüki ja broneerimist. Agentuur peaks oma soovituse koostamisel võtma arvesse liikmesriikides arengutendentse ja tehnika arengut uuenduslike piletimüügivõimaluste ja intermodaalsuse valdkonnas.

(3) Koostalitluse tehniline kirjeldus on spetsifikatsioon, mis on vastu võetud kooskõlas direktiiviga 2008/57/EÜ. Lisas esitatud KTK käsitleb reisijateveoteenuste telemaatiliste rakendustega seotud allsüsteemi, et tagada selle vastavus olulistele nõuetele ja raudteesüsteemi koostalitlusvõime.

(4) Oluliseks peetakse erinevate raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate ja raudteeveo-ettevõtjate info- ja sidesüsteemide tõhusat vastastikust sidumist, eriti selleks, et edastada reisijatele värsket teavet ja osutada neile piletimüügiteenuseid.

(5) Käesoleva KTK eesmärk on määrata kindlaks kõigi osaliste vahelised menetlused ja liidesed, mida kasutatakse reisijatele teabe edastamiseks ja piletite väljastamiseks laialdaselt kasutatavate tehnoloogialahenduste abil. See peab sisaldama teabevahetust järgmiste aspektide kohta: enne reisi ja reisi ajal reisijatele teavet edastavad süsteemid, broneeringu- ja maksesüsteemid, pagasi korraldamine, piletite väljastamine piletikassadest, piletiautomaatidest, rongides, telefoni, interneti või muu laialdaselt kasutatava infotehnoloogia abil, rongidevaheliste ühenduste ja teiste transpordiliikidega ühenduste haldamine.

(6) Juurdepääs reisijatele edastatavale teabele peab olema tagatud vastavalt komisjoni 21. detsembri 2007. aasta otsuse 2008/164/EC [3] (milles käsitletakse koostalitlusvõime tehnilist kirjeldust üleeuroopalises tava- ja kiirraudteesüsteemis seoses piiratud liikumisvõimega isikutega) nõuetele.

(7) Käesoleva KTK sätete kohaldamine ei tohiks piirata liikmesriikide poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1371/2007 [4] artikli 2 alusel tehtud otsuste kohaldamist.

(8) Käesoleva määruse kohaldamise tagamiseks on vaja üksikasjalikke kirjeldusi. Nimetatud kirjeldustes määratakse kindlaks andmevahetussüsteemi tunnused, lähtudes ühistest komponentidest, ning asjaomaste osaliste info- ja sidesüsteemide sidumisest. Lisaks on vaja ka kirjeldust selle kohta, kuidas selle süsteemi väljatöötamist, kasutuselevõtmist ja käitamist juhitakse, samuti selle süsteemi väljatöötamise ja kasutuselevõtmise üldkava. Need materjalid koostatakse rakendamise esimese etapi ajal. Seega tuleb KTKd hiljem muuta, et kohandada seda nimetatud materjalidega (üksikasjalikud kirjeldused, juhtimisplaan ja üldkava).

[1] ELT L 191, 18.7.2008, lk 1.
[2] EÜT L 110, 20.4.2001, lk 1.
[3] ELT L 64, 7.3.2008, lk 72.
[4] ELT L 315, 3.12.2007, lk 14.

(9) Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 5 lõikele 8 käsitatakse agentuuri avaldatavaid tehnilisi dokumente, millele käesolevas määruses viidatakse, KTK lisadena ning need muutuvad kohustuslikuks alates KTK kohaldamise hetkest.

(10) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas direktiivi 2008/57/EÜ artikli 29 lõike 1 kohaselt moodustatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Direktiivi 2008/57/EÜ artikli 6 lõikes 1 viidatud koostalitluse tehniline kirjeldus (edaspidi „KTK"), mis on seotud üleeuroopalise raudteesüsteemi telemaatiliste rakenduste allsüsteemi osaga „Reisijateveoteenuste seadmed", on esitatud I lisas.

2. Käesolevat KTKd kohaldatakse direktiivi 2008/57/EÜ II lisa punktis 2.5 määratletud telemaatiliste rakenduste allsüsteemi osa „Reisijateveoteenuste seadmed" suhtes.

3. Kolmandatest riikidest või kolmandatesse riikidesse osutatavate raudtee-reisijateveoteenuste puhul sõltub kooskõla käesoleva KTK nõuetega sellest, kas väljaspool ELi asuvatelt osalistelt on saadud teavet, v.a juhul, kui kahepoolsete lepingutega on ette nähtud KTK kooskõlas olev teabevahetus.

Artikkel 2

Käesolevat KTKd rakendatakse kolmes etapis:

— esimesel etapil koostatakse üksikasjalikud IT-kirjeldused, juhtimisplaan ja üldkava (esimene etapp),

— teisel etapil töötatakse välja andmevahetussüsteem (teine etapp) ja

— kolmandal etapil võetakse kasutusele andmevahetussüsteem (kolmas etapp).

Artikkel 3

1. Euroopa Raudteeagentuur avaldab oma veebisaidil III lisas loetletud tehnilised dokumendid ja ajakohastab neid. Agentuur rakendab tehniliste dokumentide muudatuste juhtimise protsessi, nagu on kirjeldatud I lisa punktis 7.5.2. Agentuur annab komisjonile aru nende dokumentide väljatöötamise edenemisest. Komisjon teavitab liikmesriike direktiivi 2008/57/EÜ artikli 29 alusel moodustatud komitee kaudu.

2. Euroopa Raudteeagentuur avaldab oma veebisaidil I lisa punktis 4.2.19 nimetatud viitefailid ja ajakohastab neid. Agentuur rakendab selliste failide muudatuste juhtimise protsessi. Agentuur annab komisjonile aru nende dokumentide väljatöötamise edenemisest. Komisjon teavitab liikmesriike direktiivi 2008/57/EÜ artikli 29 alusel moodustatud komitee kaudu.

3. Euroopa Raudteeagentuur esitab oma soovitused käesoleva määruse II lisas loetletud avatud punktide kohta 31. märtsiks 2012.

Artikkel 4

Raudteeveo-ettevõtjad, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad, jaamaülemad, piletimüüjad ja agentuur toetavad I lisa punktis 7.2 kirjeldatud esimese etapi töid funktsionaalse ja tehnilise teabe edastamise ning eriteadmistega.

Artikkel 5

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 881/2004 [1] artikli 3 lõike 2 määratlusele vastavad Euroopa tasandil tegutsevad raudteesektori esindusasutused koos piletimüüjate ja Euroopa reisijate esindajatega töötavad välja I lisa 7. osas kirjeldatud üksikasjalikud IT-kirjeldused, juhtimisplaani ja üldkava ning esitavad need komisjonile ühe aasta jooksul pärast käesoleva määruse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 6

Liikmesriigid tagavad raudteeveo-ettevõtjate, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate, jaamaülemate ja piletimüüjate teavitamise käesolevast määrusest.

Artikkel 7

Käesolevat määrust muudetakse vastavalt I lisa punktis 7.2 kirjeldatud esimese etapi tulemustele.

[1] ELT L 164, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 8

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 5. mai 2011

Komisjoni nimel
president
José Manuel BARROSO

I LISA

1. SISSEJUHATUS

1.1. **Tehniline kohaldamisala**

Käesolev koostalitluse tehniline kirjeldus (edaspidi „KTK"), millele on viidatud direktiivi 2008/57/EÜ artikli 6 lõikes 1, on seotud üleeuroopalise raudteesüsteemi telemaatiliste rakenduste allsüsteemi osaga „reisijateveoteenuste seadmed". See sisaldub direktiivi 2008/57/EÜ II lisa nimekirjas esitatud funktsionaalses valdkonnas.

1.2. **Geograafiline kohaldamisala**

Käesoleva KTK geograafiline kohaldamisala on direktiivi 2008/57/EÜ artikli 2 punktis a määratletud üleeuroopaline raudteesüsteem.

1.3. **Käesoleva KTK sisu**

Käesoleva KTK sisu vastab direktiivi 2008/57/EÜ artiklile 5.

Käesoleva KTK 4. osa sisaldab ka tehnilise ja geograafilise kohaldamisalaga seotud käitus- ja hoolduseeskirju.

2. ALLSÜSTEEMI MÕISTE/KOHALDAMISALA

2.1. **Allsüsteem**

Käesolevas KTKs käsitletakse:

a) funktsionaalset allsüsteemi „reisijateveoteenuste telemaatilised rakendused";

b) hoolduse allsüsteemi osa, mis on seotud reisijateveoteenuste telemaatiliste rakendustega (st andmebaaside, tarkvara ja andmeside protokollide jms kasutusviisid, juhtimine, ajakohastamine ja hooldus).

Selles esitatakse teavet järgmiste aspektide kohta:

a) enne reisi ja reisi ajal reisijatele teavet edastavad süsteemid;

b) broneeringu- ja maksesüsteemid;

c) pagasi korraldamine;

d) piletite väljastamine piletikassadest, piletiautomaatidest, telefoni, interneti või muu laialdaselt kasutatava infotehnoloogia abil ja rongides;

e) rongidevaheliste ühenduste ja teiste transpordiliikidega ühenduste haldamine.

2.1.1. *Enne reisi ja reisi ajal reisijatele teabe edastamine*

Määruse (EÜ) nr 1371/2007 (rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta) II lisas esitatakse loetelu raudteeveo-ettevõtjate ja/või piletimüüjate antavast miinimumteabest.

2.1.2. *Broneeringu- ja maksesüsteemid*

Broneeringu- ja piletimüügisüsteemid, erinevate piletimüüjate maksesüsteemid ja raudteeveo-ettevõtjad vahetavad teavet, et võimaldada reisijal tasuda tema valitud teekonna ja liini jaoks vajalike piletite, broneeringute ja lisade eest.

2.1.3. *Pagasi korraldamine*

Reisijale edastatakse teavet kaebuste esitamise korra kohta juhuks, kui registreeritud pagas sõidu ajal kaotsi läheb. Lisaks edastatakse reisijatele teavet registreeritud pagasi saatmise või kättesaamise kohta.

2.1.4. *Piletite väljastamine piletikassadest, piletiautomaatidest, telefoni, interneti või muu laialdaselt kasutatava infotehnoloogia abil*

Raudteeveo-ettevõtjad ja piletimüüjad vahetavad teavet, et viimati nimetatutel oleks võimalik väljastada saadaolevaid pileteid, otsepileteid ja lisasid ning teha broneeringuid.

2.1.5. *Rongidevaheliste ühenduste ja teiste transpordiliikidega ühenduste haldamine*

Tehakse ettepanek võtta vastu standard, mis käsitleks teabe edastamist teistele transpordiliikidele ja nendega teabe vahetamist.

3. OLULISED NÕUDED

3.1. **Olulistele nõuetele vastavus**

Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 4 lõikele 1 peavad üleeuroopaline raudteesüsteem, allsüsteemid ja nende koostalitluse komponendid vastama direktiivi III lisas sätestatud olulistele üldnõuetele.

Käesoleva KTK kohaldamisalas tagatakse käesoleva KTK 3. peatükis viidatud asjaomaste oluliste nõuete täitmine allsüsteemi puhul nende nõuete järgimisega, mida on kirjeldatud 4. peatükis „Allsüsteemi iseloomustus".

3.2. **Üldnõuetega seotud aspektid**

Üldnõuete kehtivus reisijateveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes määratakse kindlaks järgmiselt.

3.2.1. *Ohutus*

Reisijateveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes kohaldatakse järgmisi ohutusalaseid olulisi nõudeid: direktiivi 2008/57/EÜ III lisa olulised nõuded 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5. Neid olulisi nõudeid ei kohaldata telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes.

3.2.2. *Töökindlus ja käideldavus*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa oluline nõue 1.2 täidetakse järgmiste peatükkide nõuete järgimisega:

— punkt 4.2.19: erinevad viitefailid ja andmebaasid;

— punkt 4.2.21: võrgud ja side.

3.2.3. *Tervishoid*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa olulisi nõudeid 1.3.1 ja 1.3.2 ei kohaldata telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes.

3.2.4. *Keskkonnakaitse*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa olulisi nõudeid 1.4.1, 1.4.2, 1.4.3, 1.4.4 ja 1.4.5 ei kohaldata telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes.

3.2.5. *Tehniline ühilduvus*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa olulist nõuet 1.5 ei kohaldata telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes.

3.3. **Konkreetselt reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteemiga seotud aspektid**

Üldnõuete kehtivus reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteemi suhtes määratakse kindlaks järgmiselt.

3.3.1. *Tehniline ühilduvus*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa oluline nõue 2.7.1 täidetakse eriti järgmiste peatükkide nõuete järgimisega:

— punkt 4.2.19: erinevad viitefailid ja andmebaasid;

— punkt 4.2.21: võrgud ja side.

3.3.2. *Töökindlus ja käideldavus*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa oluline nõue 2.7.2 täidetakse eelkõige järgmiste peatükkide nõuete järgimisega:

— punkt 4.2.19: erinevad viitefailid ja andmebaasid;

— punkt 4.2.21: võrgud ja side.

Kuid see oluline nõue, eriti kõnealuste telemaatiliste rakenduste tõhususe ja teenuse kvaliteedi tagamiseks vajalik kasutusviis, on kogu KTK alus ega piirdu eespool loetletud peatükkidega.

3.3.3. *Tervishoid*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa olulise nõude 2.7.3 suhtes ei nähta käesoleva KTKga ette täiendavaid nõudeid lisaks olemasolevatele siseriiklikele ja Euroopa normidele, mis käsitlevad nimetatud telemaatiliste rakenduste kasutajaliidese ergonoomia- ja tervisekaitsealaseid miinimumnõudeid.

3.3.4. *Ohutus*

Direktiivi 2008/57/EÜ III lisa oluline nõue 2.7.4 täidetakse järgmiste peatükkide nõuete järgimisega:

— punkt 4.2.19: erinevad viitefailid ja andmebaasid;

— punkt 4.2.21: võrgud ja side.

4. ALLSÜSTEEMI ISELOOMUSTUS

4.1. **Sissejuhatus**

Kõiki kohaldatavaid olulisi nõudeid silmas pidades on reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteemile iseloomulikud järgmised põhiparameetrid, mida kirjeldatakse järgnevates osades.

4.2. **Allsüsteemi funktsionaalsed ja tehnilised kirjeldused**

4.2.1. *Sõiduplaaniandmete vahetamine*

Selle põhiparameeteriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab sõiduplaaniandmeid vahetama.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et allpool määratletud andmeelementidest koosnevad sõiduplaanid tehakse kättesaadavaks teisele raudteeveo-ettevõtjale, kolmandatele isikutele ja avalik-õiguslikele asutustele. Lisaks tagatakse selle põhiparameetriga, et iga raudteeveo-ettevõtja esitab õiged ja ajakohased sõiduplaaniandmed.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja reisijateveoteenuste suhtes.

Selle põhiparameetri juurde kuulub järgmine menetlus.

4.2.1.1. Raudteeveo-ettevõtja teeb oma sõiduplaaniandmed kättesaadavaks teistele raudteeveo-ettevõtjatele ja kolmandatele isikutele

Raudteeveo-ettevõtja teeb kõigile raudteeveo-ettevõtjatele, kolmandatele isikutele ja avalik-õiguslikele asutustele juurdepääsu tagamisega kättesaadavaks kõik oma sõiduplaaniandmed, mille eest ta ainu- või ühisvedajana vastutab ning mis on seotud avalikkusele ostmiseks saadaolevate veoteenustega. Raudteeveo-ettevõtja tagab, et sõiduplaaniandmed on õiged ja ajakohased. Sõiduplaaniandmed peavad jääma kättesaadavaks vähemalt kaheteistkümneks kuuks pärast nende andmete aegumist.

Kui raudteeveo-ettevõtja osutab veoteenust ühisvedajana, peab ta koos kõigi teiste ühisvedajatega tagama, et tema osa sõiduplaanist on õige ja ajakohane.

Sõiduplaaniandmete põhisisu on järgmine:

— rongivariantide põhimõtted,

— rongi tähistus,

— erinevad võimalused sõidupäevade tähistamiseks,

— rongikategooria/-liini tüüp,

— veoteenuse seosed,

— rongidega ühendatud vagunirühmad,

— liitumine, hargnemine,

— otseühendused (edasisõidu sihtkohad),

— otseühendused (teenuse numbri muutmine),

— veoteenuste andmed,

— liikluspiirangutega peatused,

— öised rongid,

— ajavööndite läbimine,

— hinnakujunduse kord ja broneeringu andmed,

— teabe edastaja,

— broneerija,

— teenindusvõimalused,

— rongi juurdepääsetavus (kaasa arvatud eelisõigusistmete, ratastoolikohtade, universaalsete magamiskupeede plaanikohane olemasolu – vt piiratud liikumisvõimega isikute juurdepääsu KTK 4.2.4) – vt punkt 4.2.6.1,

— lisateenused,

— jätkuühendused – veoteenuste vaheline aeg,

— jaamade nimekiri.

Selliste veoteenuste aastane sõiduplaan, mille üle raudteeveo-ettevõtjal on ainukontroll, tehakse kättesaadavaks vähemalt kaks kuud enne kõnealuse sõiduplaani kehtima hakkamist. Ülejäänud veoteenuste sõiduplaani teeb raudteeveo-ettevõtja kättesaadavaks esimesel võimalusel.

Raudteeveo-ettevõtja teeb teabe aasta sõiduplaanis tehtud muudatuste kohta kättesaadavaks sõiduplaaniuuendustes vähemalt seitse päeva enne selliste muudatuste kehtima hakkamist. Nimetatud kohustus kehtib ainult juhul, kui raudteeveo-ettevõtja on muudatusest teadlik vähemalt seitse päeva enne selle jõustumist.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama tehnilistele dokumentidele:

— B.4 (vt III lisa).

4.2.2. *Tariifiandmete vahetamine*

Selle põhiparameeteriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab tariifiandmeid vahetama.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et allpool määratletud vormis tariifiandmed tehakse kättesaadavaks teisele raudteeveo-ettevõtjale või müügiõigusi omavatele kolmandatele isikutele.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja kõigi reisijateveo tariifide suhtes nii riigisisese, rahvusvahelise kui ka välisriigis toimuva müügi korral.

Selle põhiparameetri juurde kuulub järgmine menetlus.

4.2.2.1. Raudteeveo-ettevõtja teeb oma tariifid kättesaadavaks teistele raudteeveo-ettevõtjatele, volitatud avalik-õiguslikele asutustele ja müügiõigust omavatele kolmandatele isikutele

Raudteeveo-ettevõtja teeb kõik oma tariifid (kaasa arvatud hinnatabelid) kättesaadavaks juurdepääsu andmisega raudteeveo-ettevõtjatele, kolmandatele isikutele, kellele raudteeveo-ettevõtja annab turustamislepingute alusel müügiõiguse, ning volitatud avalik-õiguslikele asutustele. Raudteeveo-ettevõtja tagab, et tariifiandmed on õiged ja ajakohased.

Kui raudteeveo-ettevõtja osutab veoteenust ühisvedajana, peab ta koos kõigi teiste ühisvedajatega tagama, et tariifiandmed on õiged ja ajakohased.

Rahvusvaheliseks müügiks ja välisriigis müümiseks kasutatavate tariifiandmete põhisisu on kindlaks määratud IV lisas.

Rahvusvaheliseks müügiks ja välisriigis müümiseks kasutatavad tariifiandmed tehakse raudteeveo-ettevõtjatele, turustamislepingute alusel müügiõigust omavatele kolmandatele isikutele ja volitatud avalik-õiguslikele asutustele eelnevalt kättesaadavaks vähemalt IV lisas nimetatud tähtpäevaks.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selles kasutatav teave peavad vastama tehnilistele dokumentidele, mis käsitlevad rahvusvaheliseks müügiks või välisriigis müümiseks kasutatavaid tariifiandmeid:

— B.1 (vt III lisa),

— B.2 (vt III lisa),

— B.3 (vt III lisa).

Riigisiseseks müügiks kasutatavad tariifiandmed tehakse raudteeveo-ettevõtjatele, müügiõigust omavatele kolmandatele isikutele ja ka volitatud avalik-õiguslikele asutustele eelnevalt kättesaadavaks hiljemalt samal ajal kui rahvusvaheliseks müügiks ja välisriigis müümiseks kasutatavad tariifiandmed.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave riigisiseseks müügiks kasutatavate tariifiandmete kohta peavad vastama agentuuri poolt välja töötatavatele tehnilistele dokumentidele (vt II lisa).

4.2.3. *Raudteeveo-ettevõtja kontaktandmete käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab esitama teavet oma ametliku veebisaidi kohta, kust kliendid saavad täpset teavet.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse kõigi raudteeveo-ettevõtjate suhtes.

Selle põhiparameetri juurde kuulub järgmine menetlus.

4.2.3.1. Raudteeveo-ettevõtja teeb kättesaadavaks oma kontaktandmete kogumi

Raudteeveo-ettevõtja teeb teistele raudteeveo-ettevõtjatele, agentuurile, kolmandatele isikutele ja avalik-õiguslikele asutustele kättesaadavaks andmekogumi, mis sisaldab tema vedajanime, vedaja koodi ja tema ametliku veebisaidi aadressi. Käesolevas põhiparameetris nimetatud veebisait peab olema masinloetav ning peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele. Kui raudteeveo-ettevõtjal on ühisettevõte ühe või mitme teise raudteeveo-ettevõtjaga, tuleb selle ühisettevõtte nimi, vedajate koodid ja ametliku veebisaidi aadress teha kättesaadavaks teistele raudteeveo-ettevõtjatele.

Kui raudteeveo-ettevõtja teeb punkti 4.2.1.1 kohaselt teistele raudteeveo-ettevõtjatele kättesaadavaks oma sõiduplaani, peab ta tagama, et esitatud sõiduplaanis sisalduv vedajanimi vastab kõnealuses andmekogumis sisalduvale vedajanimele. Muudatuste korral uuendab raudteeveo-ettevõtja andmekogumi sisu esimesel võimalusel.

4.2.4. *Veotingimusi käsitleva teabe käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab käitlema veotingimusi käsitlevat teavet.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et veotingimused on raudteeveo-ettevõtja ametlikul veebisaidil kättesaadavad.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja reisijateveoteenuste suhtes.

Selle põhiparameetri juurde kuulub järgmine menetlus.

4.2.4.1. Raudteeveo-ettevõtja avaldab veotingimustega seotud teabe

Raudteeveo-ettevõtja avaldab vähemalt oma ametlikul veebisaidil järgmise teabe:

— raudtee-reisijateveo üldtingimused (GCC-CIV/PRR),

— tema enda veotingimused,

— link määrusele (EÜ) nr 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta,

— aktsepteeritavad maksevahendid,

— müügitingimused ja müügijärgsed tingimused, eriti seoses piletite vahetamise ja hüvitamisega,

— kaebuste esitamise kord.

Nimetatud veebisait peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele, milles arvestatakse kuulmis- ja/või nägemispuudega isikute vajadusi.

Teabe esmakordse avaldamise korral tuleb nimetatud menetlus teostada hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva KTK jõustumist. Teabes tehtud muudatused tuleb avaldada vähemalt 6 päeva enne nende jõustumist. Raudteeveo-ettevõtja peab loetlema artiklid, milles tehti eelmise versiooniga võrreldes muudatusi. Kõigil sellistel juhtudel peab raudteeveo-ettevõtja jätma oma ametlikule veebisaidile alles selle teabe eelmise versiooni.

4.2.5. *Registreeritud pagasi vedu käsitleva teabe käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab tagama registreeritud pagasi vedu käsitleva teabe esitamise juhul, kui raudteeveo-ettevõtja seda teenust osutab. Kui seda teenust ei osutata, esitab raudteeveo-ettevõtja sellekohase teabe.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et teave registreeritud pagasi käitlemise kohta on reisijale kättesaadav.

Selle põhiparameetri juurde kuulub järgmine menetlus.

4.2.5.1. Raudteeveo-ettevõtja avaldab registreeritud pagasi käitlemise tingimused

Raudteeveo-ettevõtja avaldab reisijatele registreeritud pagasi käitlemise tingimused, kui raudteeveo-ettevõtja sellise pagasi käitlemise võimalust pakub. Kui seda teenust ei osutata, avaldab raudteeveo-ettevõtja sellekohase teabe. See teave avaldatakse vähemalt raudteeveo-ettevõtja ametlikul veebisaidil. Nimetatud veebisait peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele, milles arvestatakse kuulmis- ja/või nägemispuudega isikute vajadusi.

Teabe esmakordse avaldamise korral tuleb nimetatud menetlus teostada hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva KTK jõustumist. Teabes tehtud muudatused tuleb avaldada vähemalt kuus päeva enne muudatuse jõustumist. Raudteeveo-ettevõtja peab loetlema artiklid, milles tehti eelmise versiooniga võrreldes muudatusi. Kõigil sellistel juhtudel peab raudteeveo-ettevõtja jätma oma ametlikule veebisaidile alles selle teabe eelmise versiooni.

4.2.6. *Piiratud liikumisvõimega isikute vedu ja abistamist käsitleva teabe käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja, piletimüüja ja/või jaamaülem peab tagama piiratud liikumisvõimega isikute vedu ja abistamist käsitleva teabe esitamise.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et teave piiratud liikumisvõimega isikute veo ja abistamise kohta on reisijale kättesaadav. Kui raudteeveo-ettevõtja kasutab piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise päringute saatmiseks IT-sidet, peab nende adressaatsüsteem suutma käidelda vähemalt selliseid sõnumeid, mis vastavad tehnilises dokumendis B.10 (vt III lisa) kirjeldatud protokollile. Lisaks peab süsteem väljastama abiteenuse broneeringu kinnitusnumbri – sellega tagatakse kliendile/reisijale garantii ja kindlus, et abi osutatakse, ning tekib vastutus abi osutamise eest. Nimetatud sõnumid sisaldavad kogu vajalikku teavet selleks, et raudteeveo-ettevõtja, piletimüüja ja/või jaamaülem saaks piiratud liikumisvõimega isikule väljastada abiteenuse broneerimise kinnitusnumbri (iga teekonna puhul väljasõidu ja saabumise jaoks).

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse järgmiselt: piiratud liikumisvõimega isikute vedu käsitleva teabe käitlemist reguleerivaid sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja reisijateveoteenuste suhtes. Käesoleva põhiparameetri neid sätteid, mis käsitlevad elektroonilist päringut/kinnitust, kohaldatakse juhul, kui päringu esitaja ja adressaadi vahel on vastav kokkulepe.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.6.1. Raudteeveo-ettevõtja avaldab teabe raudteeteenuste juurdepääsetavuse ja veeremi juurdepääsutingimuste kohta

Raudteeveo-ettevõtja avaldab vähemalt oma ametlikul veebisaidil järgmise teabe:

— nende rongide tüübid/numbrid ja/või nende liinide numbrid (kui rongi number ei ole avalikkusele kättesaadav), kus on olemas vahendid piiratud liikumisvõimega isikute jaoks,

— piiratud liikumisvõimega isikutele ette nähtud vahendite (näiteks ratastoolikohad, piiratud liikumisvõimega isikute magamiskohad, piiratud liikumisvõimega isikute tualetid, piiratud liikumisvõimega isikute istmete asukohad) tüübid ja minimaalne arv nimetatud rongides tavapärastel käitustingimustel,

— viisid, kuidas küsida abi rongi sisenemiseks ja rongist väljumiseks (kaasa arvatud piiratud liikumisvõimega isiku puhul kehtiv etteteatamisaeg, piiratud liikumisvõimega isikuid abistava kontori aadress, e-posti aadress, tööaeg ja telefoninumber) vastavalt reisijate õigusi käsitleva määruse artiklile 24,

— ratastooli suurimad lubatud mõõtmed ja suurim lubatud kaal (koos piiratud liikumisvõimega isiku kaaluga),

— saatvate isikute ja/või loomade veotingimused,

— jaamahoonetele ja perroonidele juurdepääsu tingimused, kaasa arvatud see, kas jaam on tunnistatud piiratud liikumisvõimega isikutele juurdepääsetavaks ja kas seal on olemas personal piiratud liikumisvõimega isikute abistamiseks.

Nimetatud veebisait peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele, milles arvestatakse kuulmis- ja/või nägemispuudega isikute vajadusi.

Teabe esmakordse avaldamise korral tuleb nimetatud menetlus teostada hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva KTK jõustumist. Teabes tehtud muudatused tuleb avaldada vähemalt kuus päeva enne muudatuse kehtima hakkamist. Raudteeveo-ettevõtja peab loetlema artiklid, milles tehti eelmise versiooniga võrreldes muudatusi. Kõigil sellistel juhtudel peab raudteeveo-ettevõtja jätma oma ametlikule veebisaidile alles selle teabe eelmise versiooni.

4.2.6.2. Raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja saadab adressaatsüsteemi(de)le piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise päringu

Kui raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja kasutab piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse kättesaadavuse/-broneerimise päringute saatmiseks IT-sidet, peab selline päring vastama asjaomastele sätetele.

Piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse broneerimise võimalus sõltub seotud vedaja(te) ja turustaja(te) vahelise ärilise lepingu olemasolust. Selliste lepingutega võidakse ette näha teenustasud, tehnilised ja ohutusstandardid, spetsiaalsed piirangud rongidele, lähte-/sihtkohtadele, tariifidele, müügikanalitele jne.

Kui seotud osaliste vahel on sõlmitud vastav leping, saadab taotlev turustamissüsteem süsteemile päringuid kindla abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise kohta konkreetsel rongil.

Põhilised päringud on järgmised:

— kättesaadavuse päring,

— broneeringupäring,

— osalise tühistamise päring,

— täieliku tühistamise päring.

See menetlus teostatakse pärast kliendi taotluse edastamist raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja süsteemile.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.10 (vt III lisa) kindlaksmääratud elementidele ning sel juhul peavad kõik adressaatsüsteemid suutma päringust aru saada ja sellele vastata;

— või mujal kindlaksmääratud normidele ning sel juhul peab adressaatsüsteem suutma päringust aru saada ja sellele vastata üksnes juhul, kui on olemas sellekohane kokkulepe päringu esitanud süsteemiga.

4.2.6.3. Adressaatsüsteem saadab piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse

Kui raudteeveo-ettevõtja kasutab piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse saatmiseks IT-sidet, peab ta täitma käesoleva menetluse tingimusi.

Kui piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuse broneerimise päring on eespool kirjeldatud menetluse kohaselt korrektselt vormistatud, saadab adressaatsüsteem päringu esitanud süsteemile vastuse soovitud abiteenuse kättesaadavuse/broneerimise kohta.

Põhilised broneerimist käsitlevad vastused on järgmised:

— vastus kättesaadavuse kohta,

— broneeringupäringu kinnitus,

— osalise tühistamise päringu kinnitus,

— täieliku tühistamise päringu kinnitus,

— eitav vastus.

Päringu saanud süsteem teostab selle menetluse eespool kirjeldatud korras, vastates saadud päringule.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.10 (vt III lisa) määratletud elementidele

— või mujal kindlaksmääratud normidele

vastavalt päringu esitanud süsteemi kasutatavale protokollile.

4.2.7. *Jalgrattaveotingimusi käsitleva teabe käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab tagama jalgrataste vedu käsitleva teabe esitamise.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et teave jalgrataste veo kohta on reisijale kättesaadav. Jaotussüsteem peab suutma käidelda vähemalt selliseid sõnumeid, mis vastavad tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kirjeldatud protokollile.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse järgmiselt: jalgrataste vedu käsitleva teabe käitlemist reguleerivaid sätteid kohaldatakse jalgrataste vedu võimaldava raudteeveo-ettevõtja reisijateveoteenuste suhtes. Käesoleva põhiparameetri neid sätteid, mis käsitlevad elektroonilist päringut/kinnitust, kohaldatakse juhul, kui päringu esitaja ja adressaat on sõlminud kokkuleppe, mis võimaldab jalgrattaveo broneerimist või mille kohaselt jalgrattaveo broneerimine on kohustuslik.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.7.1. Raudteeveo-ettevõtja avaldab jalgrataste käitlemise tingimused

Raudteeveo-ettevõtja avaldab reisijatele jalgrataste käitlemise tingimused, kui raudteeveo-ettevõtja pakub jalgrattaveo võimalust. See teave avaldatakse vähemalt raudteeveo-ettevõtja ametlikul veebisaidil. Nimetatud veebisait peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele, milles arvestatakse kuulmis- ja/või nägemispuudega isikute vajadusi. Nimetatud tingimustes loetletakse vähemalt

— nende rongide tüübid/numbrid ja/või nende liinide numbrid (kui rongi number ei ole avalikkusele kättesaadav), kus jalgrataste vedu võimaldatakse,

— konkreetsed ajad/ajavahemikud, kui jalgrataste vedu on lubatud,

— jalgrattaveo hinnad,

— see, kas rongis on võimalik või kohustuslik eraldi broneerida jalgratta hoiukoht (kaasa arvatud jalgrattaveo etteteatamisaeg, tööaeg, e-posti aadress ja/või telefoninumber).

Need tingimused tuleb esimest korda avaldada hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva KTK jõustumist. Teabes tehtud muudatused tuleb avaldada vähemalt kuus päeva enne nende jõustumist. Raudteeveo-ettevõtja peab loetlema artiklid, milles tehti eelmise versiooniga võrreldes muudatusi. Kõigil juhtudel peab raudteeveo-ettevõtja jätma oma ametlikule veebisaidile alles selle teabe eelmise versiooni.

4.2.7.2. Raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja saadab broneeringute jaotussüsteemile jalgrattaveo kättesaadavuse/broneerimise päringu

Broneerimisvõimalus sõltub seotud vedaja(te) ja turustaja(te) vahelise ärilise lepingu olemasolust. Selliste lepingutega võidakse ette näha teenustasud, tehnilised ja ohutusstandardid, spetsiaalsed piirangud rongidele, lähte-/sihtkohtadele, tariifidele, müügikanalitele jne.

Kui raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja kasutab jalgrattaveo kättesaadavuse/broneerimise päringu saatmiseks IT-sidet, peab selline side vastama käesoleva menetluse nõuetele.

Kui seotud osaliste vahel on sõlmitud vastav leping, saadab taotlev turustamissüsteem jaotussüsteemile päringuid jalgrattaveo kättesaadavuse/broneerimise kohta konkreetsel rongil.

Põhilised broneeringupäringud on järgmised:

— kättesaadavuse küsimine,

— broneeringupäring,

— osalise tühistamise päring,

— täieliku tühistamise päring.

See menetlus teostatakse pärast kliendi taotluse edastamist raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteemile.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) esitatud määratlustele ning sel juhul peavad kõik jaotussüsteemid suutma päringust aru saada ja sellele vastata

— või mujal kindlaksmääratud normidele ning sel juhul peab jaotussüsteem suutma päringust aru saada ja sellele vastata üksnes juhul, kui on olemas sellekohane kokkulepe päringu esitanud turustamissüsteemiga.

4.2.7.3. Jaotussüsteem saadab jalgrattaveo kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse

Kui raudteeveo-ettevõtja kasutab jalgrattaveo kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse saatmiseks IT-sidet, peab see järgima käesoleva menetluse vastavaid nõudeid.

Kui jalgrattakohtade broneerimise päring on eespool kirjeldatud menetluse kohaselt korrektselt vormistatud, saadab jaotussüsteem päringu esitanud turustamissüsteemile vastuse kättesaadavuse/broneerimise kohta soovitud rongil.

Põhilised broneerimist käsitlevad vastused on järgmised:

— vastus kättesaadavuse kohta,

— broneeringupäringu kinnitus,

— osalise tühistamise päringu kinnitus,

— täieliku tühistamise päringu kinnitus,

— eitav vastus.

Jaotussüsteem teostab selle menetluse eespool kirjeldatud korras, vastates saadud päringule.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) sisalduvale teabele

— või mujal kindlaksmääratud normidele

vastavalt päringu esitanud jaotussüsteemi kasutatavale protokollile.

4.2.8. *Autoveotingimusi käsitleva teabe käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab tagama autode/mootorrataste (järgnevates punktides hõlmab sõna „autod" ka mootorrattaid) vedu käsitleva teabe esitamise juhul, kui raudteeveo-ettevõtja seda teenust pakub.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et teave autode veo kohta on reisijale kättesaadav. Jaotussüsteem peab suutma käidelda vähemalt selliseid sõnumeid, mis vastavad tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kirjeldatud protokollile.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse järgmiselt: autode vedu käsitleva teabe käitlemist reguleerivaid sätteid kohaldatakse autode vedu võimaldava raudteeveo-ettevõtja reisijateveoteenuste suhtes. Käesoleva põhiparameetri neid sätteid, mis käsitlevad elektroonilist päringut/kinnitust, kohaldatakse juhul, kui päringu esitaja ja jaotaja on sõlminud kokkuleppe, mis võimaldab autoveo broneerimist või mille kohaselt autoveo broneerimine on kohustuslik.

Seda põhiparameetrit kohaldatakse järgmiselt.

4.2.8.1. Raudteeveo-ettevõtja avaldab autode käitlemise tingimused

Raudteeveo-ettevõtja teeb reisijatele teatavaks autode vedamise tingimused, kui raudteeveo-ettevõtja seda võimalust pakub. See teave avaldatakse vähemalt raudteeveo-ettevõtja ametlikul veebisaidil. Nimetatud veebisait peab vastama veebisisu juurdepääsetavuse suunistele, milles arvestatakse kuulmis- ja/või nägemispuudega isikute vajadusi.

Nimetatud tingimustes loetletakse vähemalt:

— nende rongide tüübid/numbrid, kus autode vedu võimaldatakse,

— konkreetsed ajad/ajavahemikud, kui autode vedu võimaldatakse,

— standardsed autoveohinnad (k.a reisijakohtade hinnad, kui raudteeveo-ettevõtja pakub reisijakohti),

— autode rongile laadimise koha aadress ja laadimise aeg,

— rongi saabumiskoha aadress sihtjaamas ja saabumisaeg,

— piirangud autode suurusele, kaalule või muud piirangud.

Tingimused tuleb esimest korda avaldada hiljemalt kuus kuud pärast käesoleva KTK jõustumist. Teabes tehtud muudatused tuleb avaldada vähemalt kuus päeva enne nende jõustumist. Raudteeveo-ettevõtja peab loetlema need artiklid, milles tehti muudatusi. Kõigil sellistel juhtudel peab raudteeveo-ettevõtja jätma oma ametlikule veebisaidile alles selle teabe eelmise versiooni.

4.2.8.2. Raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja saadab broneeringusüsteemile autoveo kättesaadavuse/broneerimise päringu

Broneerimisvõimalus sõltub seotud vedaja(te) ja turustaja(te) vahelise ärilise lepingu olemasolust. Selliste lepingutega võidakse ette näha teenustasud, tehnilised ja turvastandardid, spetsiaalsed piirangud rongidele, lähte-/sihtkohtadele, tariifidele, müügikanalitele jne.

Kui raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja kasutab autoveo kättesaadavuse/broneerimise päringu saatmiseks IT-sidet, peab selline side vastama käesoleva menetluse sätetele.

Kui seotud osaliste vahel on sõlmitud vastav leping, saadab taotlev turustamissüsteem jaotussüsteemile päringuid autoveo kättesaadavuse/broneerimise kohta konkreetsel rongil.

Põhilised broneeringupäringud on järgmised:

— kättesaadavuse päring,

— broneeringupäring,

— osalise tühistamise päring,

— täieliku tühistamise päring.

See menetlus teostatakse pärast kliendi taotluse edastamist raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteemile.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kindlaksmääratud elementidele ning sel juhul peavad kõik jaotussüsteemid suutma päringust aru saada ja sellele vastata

— või mujal kindlaksmääratud normidele ning sel juhul peab jaotussüsteem suutma päringust aru saada ja sellele vastata üksnes juhul, kui on olemas sellekohane kokkulepe päringu esitanud turustamissüsteemiga.

4.2.8.3. Broneeringute jaotussüsteem saadab autoveo kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse

Kui raudteeveo-ettevõtja kasutab autoveo kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuste saatmiseks IT-sidet, peab see järgima käesoleva menetluse suhtes kehtestatud reegleid.

Kui autoveo broneerimise päring on eespool kirjeldatud menetluse kohaselt korrektselt vormistatud, saadab jaotussüsteem päringu esitanud turustamissüsteemile vastuse kättesaadavuse/broneerimise kohta soovitud rongil.

Põhilised broneerimist käsitlevad vastused on järgmised:

— vastus kättesaadavuse kohta,

— broneeringupäringu kinnitus,

— osalise tühistamise päringu kinnitus,

— täieliku tühistamise päringu kinnitus,

— eitav vastus.

Jaotussüsteem teostab selle menetluse eespool kirjeldatud korras, vastates saadud päringule.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kindlaksmääratud elementidele

— või mujal kindlaksmääratud normidele

vastavalt päringu esitanud turustamissüsteemi kasutatavale protokollile.

4.2.9. *Kättesaadavuse/broneerimise käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab ümber käima reisijakohtade broneeringutega. Kõiki erinevaid reisijakohti (näiteks istmeid, kupeesid, magamisvaguneid, eelisõigusistmeid, ratastoolikohti, universaalseid magamiskupeesid (vt piiratud liikumisvõimega isikute juurdepääsu KTK 4.2.4)) nimetatakse edaspidi „kohtadeks", kui ei ole vaja esitada täpsemat teavet. Jalgratta- või autoveo või piiratud liikumisvõimega isikute abiteenuste broneerimist on kirjeldatud eraldi punktides eraldi põhiparameetrite all.

Kohtade broneerimine võib olla seotud lihtsalt reisijakohtade eelmüügiga lisaks veolepingule või see võib olla osa liittehingust, mis hõlmab nii reisijakohta kui ka veolepingut.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et pileteid väljastav ja kohti jaotav raudteeveo-ettevõtja jagab vajalikku teavet kättesaadavuse ja broneerimise kohta. Jaotussüsteem peab suutma käidelda vähemalt selliseid sõnumeid, mis vastavad tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kirjeldatud protokollile.

Käesoleva põhiparameetri sätteid kohaldatakse juhul, kui päringu esitaja ja jaotaja on sõlminud kokkuleppe, mis võimaldab teatud teenuseid broneerida või nõuab nende kohustuslikku broneerimist.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.9.1. Raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja saadab broneeringute jaotussüsteemile kättesaadavuse/broneerimise päringu

Broneerimisvõimalus sõltub seotud vedaja(te) ja turustaja(te) vahelise ärilise lepingu olemasolust. Selliste lepingutega võidakse ette näha teenustasud, tehnilised ja ohutusstandardid, spetsiaalsed piirangud rongidele, lähte-/sihtkohtadele, tariifidele, müügikanalitele jne.

Kui seotud osaliste vahel on sõlmitud vastav leping, saadab taotlev turustamissüsteem jaotussüsteemile päringuid kindlat tüüpi reisijakoha kättesaadavuse/broneerimise kohta konkreetsel rongil.

Põhilised broneeringupäringud on järgmised:

— kättesaadavuse küsimine,

— broneeringupäring,

— osalise tühistamise päring,

— täieliku tühistamise päring.

See menetlus teostatakse pärast kliendi taotluse edastamist raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteemile.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) sätestatud elementidele ning sel juhul peavad kõik jaotussüsteemid suutma päringust aru saada ja sellele vastata

— või mujal kindlaksmääratud normidele ning sel juhul peab jaotussüsteem suutma päringust aru saada ja sellele vastata üksnes juhul, kui on olemas sellekohane kokkulepe päringu esitanud turustamissüsteemiga.

4.2.9.2. Broneeringute jaotussüsteem saadab kättesaadavuse/broneerimise kohta vastuse

Kui kohtade broneerimise päring on eespool kirjeldatud menetluse kohaselt korrektselt vormistatud, saadab jaotussüsteem päringu esitanud turustamissüsteemile vastuse kättesaadavuse/broneerimise kohta soovitud rongil.

Põhilised broneerimist käsitlevad vastused on järgmised:

— vastus kättesaadavuse kohta,

— broneeringupäringu kinnitus,

— osalise tühistamise päringu kinnitus,

— täieliku tühistamise päringu kinnitus,

— asendusettepanek,

— eitav vastus.

Jaotussüsteem teostab selle menetluse eespool kirjeldatud korras, vastates saadud päringule.

Kohustuste täitmiseks kasutatava sõnumi andmeelemendid ja teabesisu peavad vastama:

— kas tehnilises dokumendis B.5 (vt III lisa) kindlaksmääratud elementidele

— või mujal kindlaksmääratud normidele

vastavalt päringu esitanud turustamissüsteemi kasutatavale protokollile.

4.2.10. *Toodete turustamisel kasutatavate turvaelementide käitlemine*

Selle põhiparameetriga määratakse kindlaks, kuidas jaotav raudteeveo-ettevõtja peab genereerima oma toodete turustamisel kasutatavaid turvaelemente.

Selle põhiparameetriga tagatakse, et raudteeveo-ettevõtjad ja reisijad saavad jaotavalt raudteeveo-ettevõtjalt sobival ajal erinevate piletitüüpide jaoks vajaliku turvainfo ja viited.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.10.1. Jaotussüsteem genereerib elektrooniliseks edastuseks kasutatava turvaelemendi

Kui raudteeveo-ettevõtja väljastab reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele (CIV) vastava pileti/broneeringu, peab raudtee piletikassa/vahendaja/jaemüüja personal või raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteem genereerima piletile/broneeringule kantava turvateabe.

See menetlus teostatakse kohe, kui broneeringu staatus ja müügitehingu andmed on edukalt saadetud kokkulepitud raudteeveo-ettevõtjate turustamissüsteemile.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama:

— väljatöötamisel olevale toodete turustamisel kasutatavate turvaelementide käitlemise standardile. Seega on tegemist avatud punktiga, mis on loetletud II lisas.

4.2.10.2. Jaotussüsteem genereerib raudteeveo-ettevõtte jaoks elektrooniliseks edastuseks kasutatava kausta viitenumbri

Kui raudteeveo-ettevõtja väljastab reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele (CIV) vastava pileti/broneeringu, peab raudtee piletikassa/vahendaja/jaemüüja personal või raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteem genereerima kausta viitenumbri, mille abil on võimalik piletit/broneeringut leida, ning peab sisestama pileti kohta käiva kogu teabe enda turustamissüsteemi.

See menetlus teostatakse kohe, kui broneeringu staatus ja müügitehingu andmed on edukalt saadetud kokkulepitud raudteeveo-ettevõtjate turustamissüsteemile.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama:

— väljatöötamisel olevale toodete turustamisel kasutatavate turvaelementide käitlemise standardile. Seega on tegemist avatud punktiga, mis on loetletud II lisas.

4.2.10.3. Jaotussüsteem loob reisija jaoks elektrooniliseks edastuseks kasutatava kausta viitenumbri

Kui raudteeveo-ettevõtja väljastab reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele (CIV) vastava pileti/broneeringu, peab raudtee piletikassa / vahendaja / jaemüüja personal või raudteeveo-ettevõtja turustamissüsteem genereerima kausta viitenumbri ja kandma selle piletile/broneeringule.

See menetlus teostatakse kohe, kui broneeringu staatus ja müügitehingu andmed on edukalt saadetud kokkulepitud raudteeveo-ettevõtjate turustamissüsteemile.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama:

— väljatöötamisel olevale toodete turustamisel kasutatavate turvaelementide käitlemise standardile. Seega on tegemist avatud punktiga, mis on loetletud II lisas.

4.2.11. *Toote edastamine kliendile pärast ostmist (täitmine)*

Selle põhiparameetriga sätestatakse kõik võimalikud otsesed ja kaudsed täitmisviisid, mis on seotud pileti ja/või broneeringuga ning andmekandja liigiga (nt paber).

Selle põhiparameetriga tagatakse, et väljastaja või piletimüüja väljastab piletid vastavalt neile normidele, mis tagavad raudteeveo-ettevõtjate koostalitlusvõime. Raudteeveo-ettevõtjad kasutavad rahvusvaheliselt müüdavate ja välisriigis müüdavate piletite väljastamiseks vähemalt ühte neist täitmise tüüpidest, mis on loetletud punktis 4.2.11.1 „Otsene täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük” ja punktis 4.2.11.2 „Kaudne täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük”.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse vähemalt rahvusvahelise ja välisriigis toimuva müügi tariifide suhtes.

4.2.11.1. Otsene täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük

See menetlus on alternatiiviks punktis 4.2.11.2 „Kaudne täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük” kirjeldatud menetlusele.

Raudteeveo-ettevõtjad peavad aktsepteerima vähemalt selliseid pileteid, mis vastavad tehnilises dokumendis B.6 (vt III lisa) esitatud määratlusele, välja arvatud juhul, kui pilet ei vasta soovitud teekonnale, kui raudteeveo-ettevõtjal on põhjust kahtlustada pettust ning kui piletit ei kasutata kooskõlas punktis 4.2.4 nimetatud veotingimustega.

Väljastatavate piletite põhitüüpe kirjeldatakse III lisas nimetatud tehnilises dokumendis B.6:

— pilet ja broneering,

— ainult pilet,

— ainult broneering,

— lisad,

— piletiklassi tõstmine,

— reisiteekonna muutmine,

— pardakaart,

— riiklike raudtee sooduskaartidega seotud erihinnad,

— grupipilet,

— mitmesugused rahvusvahelised rongipassid,

— kaasavõetava sõiduki kupong,

— reisitšekk hüvitise saamiseks.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama tehnilistele dokumentidele:

— B.6 (vt III lisa).

4.2.11.2. Kaudne täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük

See menetlus on alternatiiviks punktis 4.2.11.1 „Otsene täitmine – rahvusvaheline ja välisriigis toimuv müük" kirjeldatud menetlusele

Kui raudteeveo-ettevõtja kasutab piletite müümiseks kaudset täitmist ühel järgnevalt nimetatud viisidest, peab ta lähtuma järgmistest normidest:

— reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele vastav elektrooniline edastamine (enne väljumist väljavõetav pilet),

— reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele vastav reisijate nimekiri,

— reisijate ja pagasi rahvusvahelise raudteeveo lepingu ühtsetele eeskirjadele vastav e-posti teel edastatav A4-formaadis pilet.

Eespool nimetatud väljastatavate piletite põhitüübid on järgmised:

— avatud pilet (ainult sõit),

— avatud pilet + broneering (sõit ja broneering),

— avatud pilet + lisa (sõit ja lisa),

— avatud pilet + broneering + lisa (sõit, broneering ja lisa),

— kõiki tasusid sisaldav pilet (sõit ja broneering).

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama järgmistele tehnilistele dokumentidele:

— B.6 (vt III lisa),

— B.7 (vt III lisa),

— enne väljumist väljavõetavate piletite ja reisijate nimekirja Euroopa standard (on väljatöötamisel). Seega on tegemist avatud punktiga, mis on loetletud II lisas.

4.2.11.3. Otsene täitmine – riigisisene müük

See on avatud punkt (vt II lisa).

4.2.11.4. Kaudne täitmine – riigisisene müük

See on avatud punkt (vt II lisa).

4.2.12. *Teabe esitamine jaamapiirkonnas*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas jaamaülem esitab klientidele jaamapiirkonnas teavet rongide sõiduandmete kohta.

Neid sätteid kohaldatakse üksnes juhul, kui häälteavitus- ja/või ekraanisüsteemid on uuendatud, ajakohastatud või uued.

Käesoleva põhiparameetri sätteid kohaldatakse vähemalt nende jaamade suhtes, kus liinil sõitvad rongid teevad vahepeatusi.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.12.1. Jaamaülem edastab jaamas viibivatele klientidele teavet

Rongide väljumist käsitleva teabe puhul edastavad jaamaülemad jaamades klientidele järgmist teavet:

— rongi tüüp ja/või number,

— sihtjaam(ad),

— ning vajaduse korral vahepeatus(ed),

— perroon või tee,

— plaanijärgne väljumisaeg.

Kui selles väljuvate rongidega seotud teabes tekib kõrvalekaldeid, edastavad jaamaülemad jaamades rongide kohta vähemalt järgmist teavet:

— rongi tüüp ja/või number,

— sihtjaam(ad),

— plaanijärgne väljumisaeg,

— kõrvalekalle sõiduplaanist.

Rongide lõppjaama saabumist käsitleva teabe puhul edastab jaamaülem rongide kohta vähemalt järgmist teavet:

— lähtejaam(ad),

— lõppjaama saabumise aeg,

— rongi tüüp ja/või number,

— saabumisperroon või -tee.

Kui rongide lõppjaama saabumist käsitlevas teabes tekib kõrvalekaldeid, edastab jaamaülem selliste rongide kohta vähemalt järgmist teavet:

— rongi tüüp ja/või number,

— lähtejaam(ad),

— plaanijärgne saabumisaeg,

— kõrvalekalle sõiduplaanist.

Kõrvalekalded sõiduplaanist võivad seisneda järgmises:

— oluline hilinemine,

— teise tee või perrooni kasutamine,

— rongi osaline või täielik tühistamine,

— rongi ümbersuunamine.

Vastavalt kokkulepetele raudteeveo-ettevõtjate ja/või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatega otsustab jaamaülem:

— millist tüüpi teavitussüsteemi kasutada (ekraanid ja/või häälteavitus),

— millisel ajahetkel teavet edastada,

— millisesse kohta jaamas teavitussüsteem paigaldada.

Raudteeveo-ettevõtjad ja/või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad edastavad jaamaülemale teavet kõrvalekallete kohta õigel ajal vastavalt sõlmitud lepingutele.

4.2.13. *Teabe esitamine veeremil*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja esitab veeremil teavet rongi sõiduandmete kohta.

Neid sätteid kohaldatakse uue, uuendatud või ümberehitatud veeremi suhtes, kui sellele on paigaldatud uuendatud või uued teavitussüsteemid (häälteavitus ja/või ekraanid).

Käesoleva põhiparameetri sätteid kohaldatakse vähemalt kõigi selliste rongide suhtes, mis sõidavad rahvusvahelistel liinidel.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.13.1. Raudteeveo-ettevõtja edastab teavet rongis viibivatele reisijatele

Raudteeveo-ettevõtja edastab rongis reisijatele teavet järgmiselt:

— väljumisjaamas ja suuremates vahejaamades peatumisel:

— rongi tüüp ja/või number,

— lõplik sihtkoht,

— vajaduse korral peatused vahejaamades,

— oluline hilinemine,

— hilinemise põhjused, kui need on teada;

enne peatumist igas vahejaamas:

— järgmine peatus (jaama nimi);

enne suuremasse vahejaama ja sihtjaama saabumist:

— järgmine peatus (jaama nimi),

— plaanijärgne saabumisaeg,

— eeldatav saabumisaeg ja/või muu hilinemisega seotud teave,

— olulisemad jätkuliinid (raudteeveo-ettevõtja äranägemisel).

Raudteeveo-ettevõtja otsustab:

— millist tüüpi teavitussüsteemi kasutada (ekraanid ja/või häälteavitus),

— millisel ajahetkel teavet edastada,

— millisesse kohta rongis teavitussüsteemi seadmed paigaldada.

4.2.14. *Rongi ettevalmistamine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeveo-ettevõtja peab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale teatama, et rong on valmis raudteevõrgustikule sisenema, kui käitamise ja liikluskorralduse allsüsteemi KTK punktis 4.2.3.3 kindlaksmääratud väljumiseelsed toimingud on lõpetatud või kui rongi number on muutunud.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja kõigi rongide suhtes.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.14.1. Kõigi rongide puhul kasutatav teade „Rong valmis”

Raudteeveo-ettevõtja saadab infrastruktuuri-ettevõtjale teate „Rong valmis” alati, kui rong on valmis esimest korda raudteevõrgustikule sisenema, välja arvatud juhul, kui siseriiklike eeskirjade kohaselt aktsepteerib infrastruktuuri-ettevõtja teate „Rong valmis” asemel ka sõiduplaani. Viimasel juhul peab raudteeveo-ettevõtja esimesel võimalusel teatama raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale ja vajaduse korral jaamaülemale sellest, kui rong ei ole valmis.

Teated peavad sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

— rongi ja/või liini number,

— märge selle kohta, et rong on valmis, teavitamaks, et rong on ette valmistatud ning valmis teele asuma.

Ka muid andmeid, näiteks:

— liini lähtejaam ja aeg, milleks liini taotleti,

— liini sihtjaam ja aeg, millal kavandatav rong peaks sihtkohta jõudma,

võib edastada samas teates.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele teate „Rong valmis" kohta, mis on esitatud tehnilistes dokumentides:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi olemasolevaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.15. *Rongi sõiduandmed ja sõiduprognoos*

Selle põhiparameetriga sätestatakse nõuded rongi sõiduandmetele ja rongi sõiduprognoosile. Sellega nähakse ette, kuidas tuleb vahetada rongi sõiduandmeid ja rongi sõiduprognoose raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ja raudteeveo-ettevõtja ning raudteeveo-ettevõtja ja jaamaülema vahel.

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja peab sobival ajal saatma rongi sõiduandmed raudteeveo-ettevõtjale ja järgmisele raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale, kes on kaasatud rongi käitamisse.

Rongi sõiduandmete ülesanne on anda teavet rongi hetkestaatuse kohta lepingus kokkulepitud meldepunktides.

Rongi sõiduprognoosi kasutatakse selleks, et anda teavet eeldatava aja kohta, millal rong jõuab lepingus kokkulepitud prognoosipunktidesse. Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab selle teate raudteeveo-ettevõtjale ja rongi teele jäävale järgmisele raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale. Vastavalt lepingule edastab raudteeveo-ettevõtja ja/või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja teabe rongi sõiduprognoosi kohta õigel ajal jaamaülemale.

Liinilepingus on kindlaks määratud rongi liikumist kirjeldavad meldepunktid.

Selle põhiparameetriga kirjeldatakse teate sisu, aga ei kirjutata ette, millist menetlust tuleb rongi sõiduprognoosi genereerimiseks kasutada.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja kõigi rongide suhtes.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.15.1. Kõigi rongide puhul kasutatavad rongi sõiduandmed

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab raudteeveo-ettevõtjale teate „Rongi sõiduandmed". See menetlus teostatakse kohe, kui rong jõuab mõnda lepingus kokkulepitud meldepunkti, kus tuleb rongi sõiduandmed edastada. Kokkulepitud meldepunktiks võib muu hulgas olla üleandmispunkt, jaam või rongi lõplik sihtkoht.

Teade peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

— rongi ja/või liini number (rongi identifitseerimisnumber),

— plaanijärgne ja tegelik meldepunkti saabumise aeg,

— meldepunkti identifitseerimistähis,

— rongi staatus meldepunktis (saabumine, lahkumine, läbisõit, väljumine lähtejaamast, saabumine lõppjaama).

Ka muid andmeid, näiteks:

— broneeritud plaanijärgse aja deltahälve (minutites),

— hilinemise põhjus, kui see on teada,

võib edastada samas teates.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Rongi sõiduandmed".

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.15.2. Kõigi rongide puhul kasutatav rongi sõiduprognoos

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab raudteeveo-ettevõtjale teate „Rongi sõiduprognoos".

See menetlus teostatakse kohe, kui rong jõuab mõnda lepingus kokkulepitud meldepunkti, kus tuleb rongi sõiduprognoos edastada. Kokkulepitud prognoosipunktiks võib olla muu hulgas üleandmispunkt või jaam. Rongi sõiduprognoosi võib saata ka enne, kui rong sõitu alustab. Juhuks, kui kahe meldepunkti vahel tekib täiendavaid viivitusi, peavad raudteeveo-ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja lepinguga kindlaks määrama lävendväärtuse, mille korral tuleb saata algne või uus prognoos. Kui viivituse kestus ei ole teada, peab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saatma teate „Teenuse häire" (vt punkti 4.2.16 „Teave teenuse häirete kohta").

Rongi sõiduprognoosi teade peab sisaldama prognoositavaid aegu, millal rong jõuab kokkulepitud prognoosipunktidesse.

Vastavalt lepingule edastab raudteeveo-ettevõtja ja/või raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja teabe rongi sõiduprognoosi kohta õigel ajal jaamaülemale.

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab selle teate rongi teele jäävale järgmisele raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale.

Teade peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

— rongi ja/või liini number (rongi identifitseerimisnumber),

— iga kokkulepitud ennustuspunkti kohta:

  — plaanijärgne aeg ja prognoositav aeg,

  — kokkulepitud prognoosipunkti identifitseerimistähis,

  — rongi staatus kokkulepitud prognoosipunktis (saabumine, lahkumine, läbisõit, saabumine lõppjaama).

Ka muid andmeid, näiteks:

— broneeritud plaanijärgse aja deltahälve (minutites),

— hilinemise põhjus, kui see on teada,

võib edastada samas teates.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Rongi sõiduprognoos”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.16. *Teave teenuse häirete kohta*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas käitlevad raudteeveo-ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja omavahel teenuses tekkivaid häireid käsitlevat teavet.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja kõigi rongide suhtes.

Et oleks võimalik lahendada klientide kaebusi, peavad raudteeveo-ettevõtjad, piletimüüjad ja/või volitatud avalik-õiguslikud asutused säilitama teavet teenuses tekkivate häirete kohta vähemalt kaksteist kuud pärast sellise teabe aegumist.

Selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.16.1. Üldised märkused

Raudteeveo-ettevõtja teavitab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjat rongide käitusseisundist vastavalt käitamise ja liikluskorralduse allsüsteemi KTK punktile 4.2.3.3.2.

Kui rongi sõit on katkestatud, saadab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja allpool kirjeldatud teate „Rongi sõit katkestatud”.

4.2.16.2. Kõigi rongide puhul kasutatav teade „Rongi sõit katkestatud”

Kui rongi sõit on katkestatud, saadab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja selle teate järgmisele raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale ja raudteeveo-ettevõtja(te)le.

Kui hilinemise kestus on teada, saadab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja rongi sõiduprognoosi teate (vt punkt 4.2.15.2 „Rongi sõiduprognoos”).

Selle teate põhilised andmeelemendid on:

— liini ja/või rongi number (rongi identifitseerimisnumber),

— asukoha identifitseerimistunnus asukohtade viitefailist leitud järgmise asukoha põhjal,

— katkestuse algusaeg,

— sellest asukohast väljasõidu plaanijärgne kuupäev ja kellaaeg,

— katkestuse põhjust ja/või kirjeldust tähistav kood.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Rongi sõit katkestatud”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17. *Lühikese etteteatamisajaga sõiduplaaniandmete käitlemine*

Selle põhiparameetriga sätestatakse, kuidas käitlevad taotleja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja omavahel lühikese etteteatamisajaga liinitaotlusi. Need nõuded kehtivad kõigi lühikese etteteatamisajaga liinitaotluste suhtes.

See menetlus ei hõlma liikluskorralduse küsimusi. Lühikese etteteatamisajaga liinide ja liikluskorralduslike liinimuutuste vaheline ajapiir sõltub kohalikest kokkulepetest. Lühikese etteteatamisajaga veovajaduste (nt erirong, lisarong) puhul peab olema võimalik taotleda lühikese etteteatamisajaga liini. Selleks peab lühikese etteteatamisajaga liini taotlev taotleja esitama raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale kogu vajaliku teabe, tuues välja, millal ja kus rong peab sõitma, ning sellega seotud andmed.

Euroopa tasandil ei ole minimaalset ajapiiri kindlaks määratud. Minimaalsed ajapiirid võidakse kindlaks määrata võrguaruandes.

Iga raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja vastutab liini sobivuse eest oma infrastruktuuril ning raudteeveo-ettevõtja on kohustatud kontrollima rongi omaduste vastavust lepingulise liini andmetes esitatud väärtustele.

Järgnevalt on esitatud võimalikud erinevad stsenaariumid.

— Stsenaarium A: taotleja võtab otse (juhtum A) või tervikteenuse vahendusel (juhtum B) ühendust kõigi asjaomaste raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatega, et hankida kogu teekonnaks vajalikud liinid. Sel juhul peab taotleja korraldama ka rongi sõitu kogu teekonnal.

— Stsenaarium B: iga veoteekonnas osalev taotleja võtab otse või tervikteenuse vahendusel ühendust kohalike raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatega, et taotleda liini teekonna selleks osaks, kus ta rongi sõitu korraldab.

Mõlema stsenaariumi puhul toimub lühikese etteteatamisega liinitaotluse menetlemine taotleja ja infrastruktuuri-ettevõtja vahelise dialoogina, mis sisaldab järgmisi teateid:

— teade „Liinitaotlus”,

— teade „Liini andmed”,

— teade „Liin ei ole saadaval”,

— teade „Liin kinnitatud”,

— teade „Liini andmed tagasi lükatud”,

— teade „Liin tühistatud”,

— teade „Broneeritud liin ei ole enam saadaval”,

— teade „Kättesaamise kinnitus”.

Kui rongi teekonnale on liini juba taotletud ja see on eraldatud, ei ole vaja liinitaotlust enam korrata, välja arvatud juhul, kui hilinemine ületab raudteeveo-ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja vahelises lepingus kokkulepitud väärtust või kui rongikoosseisu muudatuste tagajärjel muutub olemasolev liinitaotlus kehtetuks.

Selle põhiparameetri sätteid kohaldatakse raudteeveo-ettevõtja kõigi rongide liinide käitlemise suhtes, kuid seda üksnes juhul, kui asjaosalised kasutavad lühikese etteteatamisega liinitaotluste esitamiseks telemaatilisi rakendusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/14/EÜ ([1]) II lisa tähenduses.

([1]) EÜT L 75, 15.3.2001, lk 29.

Sel juhul kuuluvad selle põhiparameetri juurde kuuluvad järgmised menetlused.

4.2.17.1. Teade „Liinitaotlus”

See taotleja poolt raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale saadetav teade sisaldab järgmisi põhiandmeid:

— liinitaotluse esitaja nimi,

— liini lähtejaam: liini alguspunkt,

— liini alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotletakse,

— liini lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong peaks sihtjaama jõudma,

— taotletav teekonnalõik,

— vahepeatused või muud kavandataval liinil kindlaksmääratud punktid koos vahepunkti saabumise ja sealt väljasõidu aegadega. Kui see väli on tühjaks jäetud, tähendab see, et rong selles punktis ei peatu,

— kokkulepitud ja vajalikud rongis kasutatavad seadmed / teekonnalõigu andmed,

— rongi suurim lubatud kiirus,

— kindlaksmääratud raudteeliikluse juhtimissüsteemi(de)ga (siseriiklike ja rahvusvaheliste süsteemide, nt LZB, ETCS) lubatav suurim kiirus,

— iga veduri kohta: veoklass, tehniline versioon,

— tõukevedur (veoklass, tehniline versioon),

— juhtvagun (*driving vehicle trailer*, DVT),

— kogupikkus,

— kogumass,

— maksimaalne teljekoormus,

— brutomass meetri kohta,

— pidurdustõhusus (pidurite efektiivne pidurdusjõud tasasel pinnal),

— pidurite tüüp (märkida, kas kasutatakse elektromagnetilisi pidureid),

— kindlaksmääratud raudteeliikluse juhtimissüsteemid (siseriiklikud ja rahvusvahelised),

— hädapidurduse tühistamine,

— raadiosidesüsteem (nt GSM-R),

— erisaadetised,

— gabariidivärav,

— muud tehnilised tingimused, mis erinevad standardmõõtudest (nt ebatavaline gabariidivärav),

— rongi kategooria,

— muud kohalike või siseriiklike eeskirjadega nõutavad andmed liinitaotluse menetlemiseks,

— kindlas teele jäävas vahejaamas kavandatavate toimingute määratlused,

— kõnealusel teekonnalõigul rongi liikumise eest vastutava raudteeveo-ettevõtja kood,

— vastaval teekonnalõigul rongi eest vastutava raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kood,

— vajaduse korral rongi järgmisel teekonnalõigul rongi eest vastutava raudteeveo-ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kood.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liinitaotlus”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.2. Teade „Liini andmed”

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab selle teate taotlejale vastusena taotleja liinitaotlusele ning see sisaldab järgmisi põhiandmeid:

— liinitaotluse esitaja nimi,

— liini lähtejaam: liini alguspunkt,

— liini alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotletakse,

— liini lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong peaks sihtjaama jõudma,

— taotletav teekonnalõik,

— vahepeatused või muud kavandataval liinil kindlaksmääratud punktid koos vahepunkti saabumise ja sealt väljasõidu aegadega. Kui see väli on tühjaks jäetud, tähendab see, et rong selles punktis ei peatu,

— kokkulepitud ja vajalikud rongis kasutatavad seadmed / teekonnalõigu andmed,

— rongi suurim lubatud kiirus,

— kindlaksmääratud raudteeliikluse juhtimissüsteemi(de)ga (siseriiklike ja rahvusvaheliste süsteemide, nt LZB, ETCS) lubatav suurim kiirus,

— iga veduri kohta: veoklass, tehniline versioon,

— tõukevedur (veoklass, tehniline versioon),

— juhtvagun (*driving vehicle trailer*, DVT),

— kogupikkus,

— kogumass,

— maksimaalne teljekoormus,

— brutomass meetri kohta,

— pidurdustõhusus (pidurite efektiivne pidurdusjõud tasasel pinnal),

— pidurite tüüp (märkida, kas kasutatakse elektromagnetilisi pidureid),

— kindlaksmääratud raudteeliikluse juhtimissüsteemid (siseriiklikud ja rahvusvahelised),

— hädapidurduse tühistamine,

— raadiosidesüsteem (nt GSM-R),

— erisaadetised,

— gabariidivärav,

— muud tehnilised tingimused, mis erinevad standardmõõtudest (nt ebatavaline gabariidivärav),

— rongi kategooria,

— muud kohalike või siseriiklike eeskirjadega nõutavad andmed liinitaotluse menetlemiseks,

— kindlas teele jäävas vahejaamas kavandatavate toimingute määratlused,

— kõnealusel teekonnalõigul rongi liikumise eest vastutava raudteeveo-ettevõtja kood,

— vastaval teekonnalõigul rongi eest vastutava raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kood,

— vajaduse korral järgmisel teekonnalõigul rongi eest vastutava raudteeveo-ettevõtja ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kood.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liini andmed”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.3. Teade „Liin ei ole saadaval”

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja saadab selle teate taotlejale vastusena taotleja liinitaotlusele, kui liin ei ole saadaval:

— liini lähtejaam: rongi lähtejaam liinil,

— liini sihtjaam,

— liini alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotletakse,

— märge selle kohta, et liin ei ole saadaval,

— põhjus, miks liin ei ole saadaval.

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja peab selle teatega samal ajal või esimesel võimalusel saatma taotlejale alternatiivse ettepaneku (teate „Liini andmed”), ilma et raudteeveo-ettevõtja peaks esitama täiendavaid taotlusi.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liin ei ole saadaval”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.4. Teade „liin kinnitatud”

Taotleja kasutab seda teadet raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja poolt pakutud liini broneerimiseks/kinnitamiseks:

— liini number liini identifitseerimiseks,

— liini lähtejaam: rongi lähtejaam liinil,

— liini sihtjaam,

— liini alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotletakse,

— liini lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong peaks sihtjaama jõudma,

— märge selle kohta, et taotleja nõustub pakutud liiniga.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liin kinnitatud”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.5. Teade „Liini andmed tagasi lükatud”

Taotleja kasutab seda teadet asjaomase raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja pakutud liini andmete tagasilükkamiseks:

— liini number liini identifitseerimiseks,

— märge selle kohta, et liini andmed lükatakse tagasi,

— liini tagasilükkamise või taotleja soovitud muudatuse põhjus,

— liini lähtejaam: rongi lähtejaam liinil,

— liini sihtjaam,

— liini alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotletakse,

— liini lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong peaks sihtjaama jõudma,

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liini andmed tagasi lükatud”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.6. Teade „Liin tühistatud”

Taotleja kasutab seda teadet enda broneeritud liini tühistamiseks:

— liini number liini identifitseerimiseks,

— tühistatav teekonnalõik,

— märge selle kohta, et liin tühistatakse,

— liini algne lähtejaam: rongi lähtejaam liinil,

— liini sihtjaam,

— liini algsest alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotleti,

— liini algne lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini algsesse lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong pidanuks sihtjaama jõudma.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liin tühistatud”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.7. Teade „Kättesaamise kinnitus”

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ja taotleja saadavad selle teate üksteisele juhul, kui neil ei ole võimalik saata nõutavat vastust mõnele eespool nimetatud teatele viie minuti jooksul:

— teade „Kättesaamise kinnitus” näitab, et selle saatja on teate kätte saanud ja tegutseb sellele vastavalt.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Kättesaamise kinnitus”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.17.8. Teade „Broneeritud liin ei ole enam saadaval”

Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja annab selle teatega taotlejale teada, et varem broneeritud liin ei ole enam saadaval. Liin on muutunud mittekasutatavaks mõnel olulisel põhjusel, nt suure häire tõttu. Teate sisu on järgmine:

— liini number,

— plaanijärgse rongi number, mille jaoks liin ei ole enam saadaval (kui see on raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjale juba teada),

— liini algne lähtejaam: rongi lähtejaam liinil,

— liini sihtjaam,

— liini algsest alguspunktist väljasõidu aeg: aeg, milleks liini taotleti,

— liini algne lõpp-punkt: rongi sihtjaam taotletud liinil,

— liini algsesse lõpp-punkti saabumise aeg: eeldatav aeg, millal rong pidanuks sihtjaama jõudma,

— märge põhjuse kohta.

Eespool kirjeldatud menetlus ja selle jaoks kasutatav teave peavad vastama vähemalt nõuetele, mis on seotud tehnilistes dokumentides esitatud teatega „Liin ei ole saadaval”:

— B.30 (vt III lisa).

Lisaks on lubatud samal eesmärgil kasutada teisi kehtivaid norme, kui asjaosalised on sõlminud vastava kokkuleppe, mis lubab selliseid norme kasutada.

4.2.18. *Käesoleva KTKga seotud andmete ja teabe kvaliteet*

4.2.18.1. Nõuded

Käesoleva KTK nõuete täitmiseks kohaldatakse kõikide KTKs osutatud andmete ja teabe suhtes järgmisi kvaliteedinõudeid.

Kõik isikud, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, vastutavad selle eest, et teha teistele raudteeveo-ettevõtjatele, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele või kolmandatele isikutele õigel ajal ja õiges vormis kättesaadavaks ajakohastatud, kooskõlalised, täpsed ja täielikud andmed. Kõik osalised, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, vastutavad selle eest, et avaldada ajakohastatud, kooskõlalised, täpsed ja täielikud andmed klientidele (reisijatele), teistele raudteeveo-ettevõtjatele, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele või kolmandatele isikutele õigel ajal ja õiges vormis.

Kui andmeid või teavet kasutatakse korraga mitme käesoleva KTK põhiparameetri nõuete täitmiseks, peavad osalised, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, tagama, et selliste põhiparameetrite ühiseid andmeid või ühist teavet kasutatakse kooskõlastatult (nt tagatakse kooskõla i) sõiduplaani- ja tariifiandmete vahel või ii) tariifi- ja broneeringuandmete vahel).

Kui teavet või andmeid esitavad mitu osalist, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, peavad nad ühiselt tagama, et ühiste andmete või teabe osad on ajakohastatud, kooskõlalised, täpsed, täielikud ja ühilduvad (näiteks: raudteeveo-ettevõtja A ja raudteeveo-ettevõtja B peavad esitama sõiduplaaniandmeid ühetaolisel kujul, et need piiril omavahel ühilduksid jne).

Kui käesoleva KTK nõuete täitmiseks kasutatakse viiteandmeid või viiteteavet, peavad osalised, kellele täitmiseks käesolev KTK on ette nähtud, tagama viiteandmete või viiteteabe ning käesoleva KTK põhiparameetrites kasutatavate andmete või teabe kooskõla (näiteks: tagatakse kooskõla i) asukoha viitekoodide ja rongi sõiduandmete vahel või ii) raudteeveo-ettevõtja viitekoodide ja täitmise vahel jne).

Osaliste poolt käesoleva KTK nõuete täitmiseks esitatavate andmete või teabe kvaliteet peab olema selline, et see võimaldab osalistel, kellele täitmiseks käesolev KTK on ette nähtud, väljastada pileteid kooskõlas rongireisijate õigusi ja kohustusi käsitleva määruse artikliga 10.

Osaliste poolt käesoleva KTK nõuete täitmiseks esitatavate andmete või teabe kvaliteet peab jõudma sellisele tasemele, et see võimaldab osalistel, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, esitada teavet kooskõlas rongireisijate õigusi ja kohustusi käsitleva määruse artikliga 10 ja II lisaga.

4.2.19. *Erinevad viitefailid ja andmebaasid*

4.2.19.1. Viitefailid

Reisirongide liikluseks Euroopa võrgus peavad kõigile teenuseosutajatele (raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele, raudteeveo-ettevõtjatele, volitatud kolmandatele isikutele ja jaamaülematele) olema kättesaadavad ja juurdepääsetavad järgmised viitefailid. Neis sisalduvad andmed peavad alati kajastama tegelikku olukorda.

Euroopa Raudteeagentuur säilitab ja haldab tsentraalselt järgmiste viiteandmete kordumatuid koode:

— kõigi raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate, raudteeveo-ettevõtjate, jaamaülemate, teenuseid osutavate ettevõtjate koodide viitefail,

— asukohakoodide viitefail,

— kõigi olemasolevate raudteeliikluse juhtimissüsteemide viitefail,

— kõigi veduritüüpide viitefail,

— kõigi Euroopa hooldustöökodade viitefail,

— Euroopa broneeringusüsteemide viitefail,

— sõiduplaanide vahetamiseks kasutatavate koodide viitefail,

— tariifiandmete vahetamiseks kasutatavate koodide viitefail,

— teadete-andmekogumite kataloog,

— koodide nimekirja register,

— mis tahes muud failid ja koodinimekirjad, mis on vajalikud lisades nimetatud tehniliste dokumentide (need määratletakse esimesel etapil) kasutamiseks.

Kui sama viitefaili kasutatakse ka kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemis, tuleb selle väljatöötamisel ja kasutamisel võimalikult suurel määral lähtuda kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemist, et saavutada optimaalne sünergia.

4.2.19.2. Täiendavad nõuded andmebaasidele

Järgnevalt on loetletud täiendavad nõuded, millele erinevad andmebaasid peavad vastama. Need on:

1. Autentimine

   Andmebaas peab toetama süsteemide kasutajate autentimist, enne kui neile võimaldatakse andmebaasile juurdepääs.

2. Turvalisus

   Andmebaas peab andmebaasile juurdepääsu kontrollimise osas vastama turvanõuetele. Andmebaasi sisu krüptimine ei ole nõutav.

3. ACID

   Valitud andmebaas peab vastama ACIDi (atomaarsus, järjepidevus, eraldatus, püsivus) põhimõttele.

4. Juurdepääsu kontroll

   Andmebaas peab võimaldama andmetele juurde pääseda ainult neil kasutajatel või süsteemidel, kellele on antud vastav luba. Juurdepääsu kontroll peab kehtima kuni andmekirje üksiknäitajateni. Andmebaas peab toetama konfigureeritavaid, rollipõhiseid juurdepääsukontrolli võimalusi andmekirjete sisestamiseks, uuendamiseks või kustutamiseks.

5. Jälgimine

   Andmebaas peab toetama kõigi andmebaasis tehtud toimingute kandmist logifaili, et oleks võimalik jälgida andmesisestuse üksikasju (kes ja millal tegi sisus milliseid muudatusi).

6. Lukustamisstrateegia

Andmebaasis tuleb kasutada lukustamisstrateegiat, mis võimaldab andmetele juurde pääseda ka siis, kui teised kasutajad kirjeid redigeerivad.

7. Mitme kasutaja juurdepääs

Andmebaas peab võimaldama mitme kasutaja ja süsteemi samaaegset juurdepääsu andmetele.

8. Töökindlus

Andmebaasi töökindlus peab aitama tagada nõuetekohase kättesaadavuse.

9. Kättesaadavus

Andmebaasi kättesaadavuse tase peab vastama andmete ja neil põhineva äritegevuse iseloomule.

10. Hooldatavus

Andmebaasi hooldatavus peab aitama tagada nõuetekohase kättesaadavuse.

11. Ohutus

Andmebaasid ise ei ole ohutusega seotud. Seega ei kohaldata ohutusnõudeid. Seda ei tohi segi ajada asjaoluga, et andmed – nt valed või ajakohastamata andmed – võivad mõjutada rongi ohutut kasutamist.

12. Ühilduvus

Andmebaas peab toetama üldtunnustatud andmekäitluskeelt, näiteks SQL või XQL.

13. Importimisvõimalus

Andmebaas peab võimaldama importida vormindatud andmeid, mida kasutatakse andmebaasi täitmiseks käsitsi sisestamise asemel.

14. Eksportimisvõimalus

Andmebaas peab võimaldama eksportida kogu andmebaasi sisu või osa sellest vormindatud andmetena.

15. Kohustuslikud väljad

Andmebaas peab toetama kohustuslikke välju, mis tuleb täita, et lisatav kirje andmebaasis aktseptitaks.

16. Usaldusväärsuse kontroll

Andmebaas peab toetama konfigureeritavat usaldusväärsuse kontrolli, mis toimub enne andmekirjete sisestamist, uuendamist või kustutamist.

17. Reageerimisajad

Andmebaasi reageerimisajad peavad olema sellised, et kasutajal oleks võimalik andmekirjeid õigel ajal sisestada, uuendada või kustutada.

18. Jõudlusega seotud aspektid

Viitefailid ja andmebaasid peavad kulutõhusalt toetama kõigi käesoleva KTK sätetega hõlmatud rongisõitude tõhusaks tööks vajalike päringute tegemist.

19. Mahuaspektid

Andmebaas peab toetama reisivagunite ja/või võrgu kõigi asjaomaste andmete salvestamist. Mahtu peab olema võimalik lihtsate vahenditega suurendada (nt lisades salvestusmahtu ja arvuteid). Mahu suurendamine ei tohi nõuda allsüsteemi ümberpaigutamist.

20. Arhiveeritud andmed

Andmebaas peab toetama arhiveeritud andmete haldamist, tehes kättesaadavaks juba arhiivi edastatud andmeid.

21. Varundamisstrateegia

Kasutada tuleb varundamisstrateegiat, mis tagab, et on võimalik taastada andmebaasi kogu sisu sellisena, nagu see oli kuni 24 tundi tagasi.

22. Ärilised aspektid

Kasutatav andmebaasisüsteem peab olema saadaval kaubandusliku valmistootena (COTS-tootena) või avaliku tarkvarana (avatud lähtekoodiga).

23. Eraelu puutumatusega seotud aspektid

Andmebaas peab vastama teenust osutava ettevõtja asukohariigis kehtiva eraelu puutumatuse poliitika nõuetele.

4.2.20. *Dokumentide elektrooniline edastamine*

Punktis 4.2.21 „Võrgud ja side" esitatud kirjelduses on sätestatud andmevahetuseks kasutatav sidevõrk. See võrk ja kirjeldatud turvameetmed võimaldavad võrgus mis tahes liiki andmeedastust, nt e-post, failiedastus (FTP, HTTP) jne. Teabevahetuses osalejad võivad otsustada, millist andmeedastust kasutatakse, tagades näiteks dokumentide elektroonilise edastamise FTP kaudu.

4.2.21. *Võrgud ja side*

4.2.21.1. Üldine arhitektuur

Aja jooksul areneb välja ja asub käesoleva allsüsteemi kaudu suhtlema suur ja keerukas raudtee telemaatilise koostalitluse kogukond, mis hõlmab tuhandeid osalejaid (raudteeveo-ettevõtjad, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad, kolmandad isikud, näiteks jaemüüjad ja avaliku sektori asutused jne), kes konkureerivad ja/või teevad koostööd, et rahuldada turu vajadusi.

Niisugust koostalitluse kogukonda toetav võrkude ja side infrastruktuur hakkab põhinema ühisel teabevahetusarhitektuuril, mis on kõigile osalejatele tuntud ja mille nad on kasutusele võtnud.

Kavandatav teabevahetusarhitektuur:

— on ette nähtud heterogeensete teabemudelite kokkusobitamiseks, teisendades süsteemide vahel vahetatavaid andmeid semantiliselt ning tasandades äriprotsesside ja rakendustasandi protokollide erinevusi,

— mõjutab iga osaleja olemasolevat IT-arhitektuuri nii vähe kui võimalik,

— kaitseb juba tehtud IT-investeeringuid.

Infovahetusarhitektuur toetab eelkõige kõikide osalejate vahelist võrdõiguslikku (*peer-to-peer*) suhtlust, tagades samas teatud tsentraliseeritud teenuste pakkumise kaudu raudtee koostalitluse kogukonna üldise terviklikkuse ja järjepidevuse.

Võrdõiguslik suhtlusmudel võimaldab jaotada kulud erinevate osalejate vahel parimal võimalikul viisil lähtuvalt tegelikust kasutusest ning tekitab üldiselt vähem probleeme laiendatavusega.

4.2.21.2. Võrk

Võrk peab tagama vajalikult tasemel turvalisuse, liiasuse, liiklusjuhtimise, statistilised töövahendid, ribalaiuse suurenemise, kasutajate juurdepääsu ja tõhusa halduse.

„Võrk" tähendab siin teabevahetusviisi ja üldist filosoofiat, mitte füüsilist võrku.

Raudtee koostalitluse aluseks on ühine teabevahetusarhitektuur, mis on kõigile osalejatele tuntud ja mille nad on kasutusele võtnud, julgustades nii uusi osalejaid, eelkõige kliente, ning vähendades turuletuleku tõkkeid.

Esmalt pöördutakse keskhoidla poole, et saada sealt metaandmeid, näiteks võrdõigusvõrgu partneri (osaleja) kohta salvestatud andmeid, või kontrollida turvavolitusi. Seejärel toimub asjaomaste osalejate vahel teabevahetus võrdõigusvõrgus.

4.2.21.3. Protokollid

Arendamiseks võib kasutada üksnes interneti protokollikomplekti kuuluvaid protokolle (üldiselt tuntud kui TCP/P, UDP/IP jne).

4.2.21.4. Turvalisus

Lisaks võrgu tasandil tagatud turvalisusele (vt punkt 4.2.21.2 „Võrk") võib tundlike andmete puhul saavutada täiendava turvalisuse taseme, kasutades koos krüptimist, sertifitseerimist ja virtuaalse privaatvõrgu tehnoloogiaid.

4.2.21.5. Krüpteerimine

Sõltuvalt äritegevuse vajadusest võib andmete edastamiseks ja salvestamiseks kasutada asümmeetrilist või sümmeetrilist krüpteerimist. Selleks tuleb rakendada avaliku võtme infrastruktuuri (PKI).

4.2.21.6. Keskhoidla

Keskhoidla peab suutma hallata järgmisi elemente:

— metaandmed – teadete sisu kirjeldavad struktureeritud andmed,

— nimekiri elektroonilistest aadressidest, kus osalised, kellele käesolev KTK on täitmiseks ette nähtud, teevad teistele osalistele kättesaadavaks käesoleva KTK sätetele vastava teabe või andmed,

— krüpteerimine,

— autentimime,

— register (telefoniraamat), mis sisaldab kogu vajalikku teavet teadete ja andmete vahetamises osalejate kohta.

Kui sama keskhoidlat kasutatakse ka kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemis, tuleb arendamisel ja muudatuste tegemisel võimalikult suurel määral lähtuda kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemist, et saavutada optimaalne sünergia.

4.2.21.7. Raudteeveo-ettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate teabevahetuse ühine liides

Ühine liides on kohustuslik kõigile osalistele, kes soovivad raudtee koostalitluse kogukonnaga ühineda.

Ühine liides peab suutma hallata järgmisi toiminguid:

— väljaminevate teadete vormindamine vastavalt metaandmetele,

— väljaminevate teadete allkirjastamine ja krüpteerimine,

— väljaminevate teadete adresseerimine,

— sissetulevate teadete autentsuse kontroll,

— sissetulevate teadete dekrüpteerimine,

— sissetulevate teadete vastavuskontroll metaandmete alusel,

— ühtne ühine juurdepääsu erinevatele andmebaasidele.

Igal ühise liidese eksemplaril peab olema iga raudteeveo-ettevõtja, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja jne piires juurdepääs kõigile KTKga ette nähtud andmetele, olenemata sellest, kas vastavad andmebaasid on tsentraalsed või eraldiasuvad. Sissetulevate teadete autentsuse kontrolli tulemuste alusel võib rakendada teadete kättesaamise jaatust miinimumtasemel:

i) saatmine õnnestus (ACK);

ii) saatmine nurjus (NACK).

Eespool nimetatud ülesannete täitmiseks kasutab ühine liides keskhoidlas sisalduvaid andmeid.

Kui mõni osaleja võtab kasutusele keskhoidlat dubleeriva kohaliku „peegli" (*mirror*), peab see osaleja – oma vahenditega – tagama, et kohalik „peegel" on keskhoidla täpne ja ajakohastatud koopia.

Kui sama ühist liidest kasutatakse ka kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemis, tuleb arendamisel ja muudatuste tegemisel võimalikult suurel määral lähtuda kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemist, et saavutada optimaalne sünergia.

4.2.22. *Teiste transpordiliikidega ühenduste haldamine*

Selleks et hallata ühendusi teiste transpordiliikidega, tuleks teistele transpordiliikidele teabe edastamise ja nendega teabe vahetamise suhtes kohaldada järgmisi norme:

— sõiduplaanide vahetamiseks raudteeveo-ettevõtjate ja teiste transpordiliikide vahel: standardid EN 12896 („transpordi andmemudel") ja EN TC 278 WI 00278207 („IFOPT – fikseeritud objektide tähistamine ühistranspordis");

— konkreetsete sõiduplaaniandmete vahetamiseks: transpordi andmemudelil põhinevad XML tehnilised standardid ja protokollid, eriti standard EN 15531 („SIRI") sõiduplaanide vahetamiseks reaalajas ja standard EN TC 278 WI 00278207 („IFOPT") peatuste/jaamade andmete vahetamiseks;

— tariifiandmete vahetamiseks: see standard on veel avatud punkt (vt II lisa – Avatud punktide nimekiri).

4.3. **Liideste funktsionaalsed ja tehnilised kirjeldused**

Tehnilise ühilduvuse aspektist on reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteemi liidesed teiste allsüsteemidega sellised, nagu allpool kirjeldatud.

4.3.1. *Veeremi allsüsteemiga liidesed*

Tabel 1

Veeremi allsüsteemiga liidesed

Liides	Viidatud dokument: reisijateveo telemaatiliste rakenduste KTK	Viidatud dokument: tavaraudtee veeremi KTK
Rongiseadmete ekraan	4.2.13 Teabe esitamine veeremil	4.2.5 Kliendiinfo (piiratud liikumisvõimega isikud)
Automaatne kõne ja teated	4.2.13 Teabe esitamine veeremil	4.2.5 Kliendiinfo (piiratud liikumisvõimega isikud)
		4.2.5.2 Valjuhääldiside

4.3.2. *Kaubaveo telemaatikarakenduste allsüsteemiga liidesed*

Tabel 2

Kaubaveo telemaatikarakenduste allsüsteemiga liidesed

Liides	Viidatud dokument: reisijateveo telemaatiliste rakenduste KTK	Viidatud dokument: kaubaveo telemaatiliste rakenduste KTK
Rong valmis	4.2.14.1 Teade „Rong valmis" kõikide rongide puhul	4.2.3.5 Teade „Rong valmis"
Rongi sõiduprognoos	4.2.15.2 Teade „Rongi sõiduprognoos" kõikide rongide puhul	4.2.4.2 Teade „Rongi sõiduprognoos"
Rongi sõiduandmed	4.2.15.1 Teade „Rongi sõiduandmed" kõikide rongide puhul	4.2.4.3 Rongi sõiduandmed
Rongi sõidu katkestamise teade raudteeveo-ettevõtjale	4.2.16.2 Teade „Rongi sõit katkestatud" kõikide rongide puhul	4.2.5.2 Rongi sõit katkestatud
Lühikese etteteatamisajaga sõiduplaaniandmete käitlemine	4.2.17 Ronge käsitlevate lühikese etteteatamisajaga sõiduplaaniandmete käitlemine	4.2.2 Liinitaotlus
Ühine liides	4.2.21.7 Raudteeveo-ettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate teabevahetuse ühine liides	4.2.14.7 Raudteeveo-ettevõtjate ja raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate teabevahetuse ühine liides
Keskhoidla	4.2.21.6. Keskhoidla	4.2.14.6 Keskhoidla
Viitefailid	4.2.19.1. Viitefailid	4.2.12.1 Viitefailid

4.4. **Kasutusnormid**

Punktis 3 sätestatud olulisi nõudeid silmas pidades on käesolevas KTKs käsitletud allsüsteemiga seonduvad kasutusnormid järgmised.

4.4.1. *Andmete kvaliteet*

Andmete kvaliteedi tagamiseks vastutab KTK kohaldamisalasse jääva iga teate algataja teate andmesisu õigsuse eest teate saatmise ajal. Kui andmete kvaliteedi tagamiseks vajalikud lähteandmed saadakse KTKga ette nähtud andmebaasidest, tuleb andmete kvaliteedi tagamiseks kasutada neis andmebaasides sisalduvaid andmeid.

Kui andmete kvaliteedi tagamiseks vajalikke lähteandmeid ei saada käesoleva KTKga ette nähtud andmebaasidest, peab teate algataja kontrollima andmete kvaliteeti oma vahenditega.

Andmete kvaliteedi tagamine hõlmab võrdlemist käesoleva KTK raames ette nähtud ja eespool kirjeldatud andmebaasidest saadud andmetega ning – vajaduse korral – loogilist kontrolli, et tagada andmete ja teadete õigeaegsus ja järjepidevus.

Andmed on kvaliteetsed, kui nad sobivad ettenähtud kasutuseks, mis tähendab, et andmed on:

— veatud: kättesaadavad, täpsed, õigeaegsed, täielikud, kooskõlas muude allikatega jne,

— vajalike omadustega: asjakohased, terviklikud, piisavalt üksikasjalikud, hõlpsasti loetavad, hõlpsasti mõistetavad jne.

Andmete kvaliteedi põhitunnused on:

— täpsus,

— täielikkus,

— järjepidevus,

— õigeaegsus.

Täpsus

Vajalik teave (andmed) tuleb koguda võimalikult ökonoomselt. See on saavutatav üksnes siis, kui põhiandmed registreeritakse vaid üks kord, kui võimalik. Seepärast tuleks põhiandmed süsteemi sisestada allikale võimalikult lähedal, et neid oleks võimalik igas hilisemas töötlemistoimingus täielikult kasutada.

Täielikkus

Enne teadete väljasaatmist tuleb metaandmete abil kontrollida nende terviklikkust ja süntaksit. See aitab vältida ka mittevajalikku teabeliiklust võrgus.

Kõigi sissetulevate teadete terviklikkust tuleb samuti metaandmete abil kontrollida.

Järjepidevus

Järjepidevuse tagamiseks tuleb rakendada ärireegleid. Vältida tuleb kahekordset sisestamist ning andmete omanik peab olema selgelt identifitseeritud.

Ärireeglite rakendamine oleneb nende keerukusest. Lihtsate reeglite puhul piisab andmebaasi piirangutest ja trigeritest. Keerukamate reeglite puhul, mis hõlmavad erinevatest tabelitest pärit andmeid, tuleb kasutada valideerimismenetlust, mille käigus kontrollitakse enne liideseandmete genereerimist ja uue andmeversiooni kasutusele võtmist andmete versiooni ja järjepidevust. Tuleb tagada, et edastatavad andmed valideeritakse kindlaksmääratud ärireeglite alusel.

Õigeaegsus

Teabe õigeaegne esitamine on oluline. Kui andmete salvestamine või teate saatmine käivitatakse mõne sündmuse alusel otse IT-süsteemist, ei ole õigeaegsus probleemiks, kui süsteem on korrektselt kavandatud ning vastab äriprotsesside vajadustele. Enamikul juhtudel aga algatab teate saatmise kasutaja või vähemalt põhineb saatmine kasutajapoolsel täiendaval sisendil. Õigeaegsuse nõude täitmiseks tuleb andmed ajakohastada esimesel võimalusel, muu hulgas ka selleks, et tagada teadete tegeliku andmesisu ajakohasus juhtudel, kui süsteem saadab teated välja automaatselt.

Päringutele reageerimise aeg erinevate rakenduste ja kasutajatüüpide puhul tuleb kindlaks määrata üksikasjalikes IT-kirjeldustes. Kõik andmeuuendused ja -vahetused peavad toimuma esimesel võimalusel.

Andmekvaliteedi parameetrid

Üksikasjalikes IT-kirjeldustes määratakse kindlaks sobivad protsendimäärad:

— andmete täielikkusele (täidetud andmeväljade protsent) ja andmete järjepidevusele (erinevates tabelites/failides/kirjetes vastavuses olevate väärtuste protsent);

— andmete õigeaegsusele (nende andmete protsent, mis on kättesaadavad ettenähtud tähtaja jooksul);

— nõutavale täpsusele (salvestatud väärtuste tegelikele väärtustele vastavuse protsent).

4.4.2. *Keskhoidla haldamine*

Keskhoidla ülesanded on kindlaks määratud punktis 4.2.21.6 „Keskhoidla”. Andmete kvaliteedi tagamiseks peab keskhoidlat haldav asutus vastutama metaandmete ja registri uuendamise ja kvaliteedi ning juurdepääsu kontrolli haldamise eest. Metaandmete täielikkus, järjepidevus, õigeaegsus ja täpsus peavad olema sellise kvaliteediga, mis võimaldab nende nõuetekohast kasutamist käesolevas KTKs ettenähtud eesmärgil.

4.5. **Hooldusnormid**

Punktis 3 sätestatud olulisi nõudeid silmas pidades on käesolevas KTKs käsitletud allsüsteemiga seonduvad hooldusnormid järgmised.

Veoteenuse kvaliteet peab olema tagatud isegi juhul, kui andmed on rikutud või kui andmetöötlusseadmetes tekib osaline või täielik rike. Seepärast on soovitatav paigaldada dubleeritud süsteemid või kasutada eriti töökindlaid arvuteid, mille puhul on tagatud häireteta töö hooldustööde ajal.

Erinevate andmebaaside hooldusega seotud aspekte käsitletakse punkti 4.2.19.2 „Täiendavad nõuded andmebaasidele" alapunktides 10 ja 21.

4.6. **Kutsekvalifikatsioon**

Allsüsteemi kasutamiseks ja hooldamiseks ning KTK rakendamiseks vajaliku personali kutsekvalifikatsioon peab olema järgmine.

Käesoleva KTK rakendamine ei eelda täiesti uut riist- ja tarkvarasüsteemi koos uute töötajatega. KTK nõuete täitmiseks tehakse muudatusi, täiendusi või laiendusi üksnes olemasolevate töötajate senises tegevuses. Seepärast ei kehtestata täiendavaid nõudeid lisaks olemasolevatele kutsekvalifikatsiooni alastele siseriiklikele ja Euroopa normidele.

Kui töötajate täiendkoolitus on vajalik, ei peaks see piirduma ainult seadmete kasutamise tutvustamisega. Töötajad peavad teadma ja mõistma oma konkreetset rolli üldises veoprotsessis. Eelkõige peavad töötajad olema teadlikud vajadusest tagada kõrgetasemeline töö, kuna see on edasistel etappidel töödeldava teabe usaldusväärsuse seisukohast otsustava tähtsusega.

Rongide koostamiseks ja käitamiseks vajalik kutsekvalifikatsioon on kindlaks määratud käitamise ja liikluskorralduse KTKs.

4.7. **Tervisekaitse- ja ohutusnõuded**

Asjaomase allsüsteemi kasutamiseks ja hooldamiseks ning KTK rakendamiseks vajalike töötajate tervisekaitse- ja ohutusnõuded on järgmised.

Täiendavaid nõudeid lisaks kehtivatele siseriiklikele ja ELi tervisekaitse- ja ohutusnormidele ei kehtestata.

4.8. **Lubatud sõidukitüüpide register ja infrastruktuuriregister**

Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 34 lõikele 1 „agentuur loob ja haldab liikmesriikides ühenduse raudteevõrgustikus kasutuselevõtu loa saanud sõidukitüüpide registrit". Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 35 lõikele 1 „iga liikmesriik tagab infrastruktuuriregistri avaldamise ja ajakohastamise".

Kuna neid registreid uuendatakse ja avaldatakse kord aastas, ei saa neid reisijateveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemi puhul kasutada. Seepärast ei ole käesolev KTK nende registritega seotud.

5. KOOSTALITLUSE KOMPONENDID

5.1. **Mõiste**

Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 2 punktile f on koostalitluse komponent seadme mis tahes lihtkomponent, komponentide kogum, alakoost või kogukoost, mis on inkorporeeritud või mida kavatsetakse inkorporeerida allsüsteemi ning millest üleeuroopalise tavaraudteevõrgu koostalitlusvõime otseselt või kaudselt sõltub. Mõiste „komponent" hõlmab nii materiaalseid kui ka mittemateriaalseid esemeid, näiteks tarkvara.

5.2. **Komponentide nimekiri**

Koostalitluse komponendid kuuluvad direktiivi 2008/57/EÜ vastavate sätete alla.

Reisijateveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemi osas ei ole koostalitluse komponente kindlaks määratud.

Käesoleva KTK nõuete täitmiseks piisab standardsetest IT-seadmetest, millel ei ole mingeid raudteekeskkonnas esineva koostalitlusega seotud eriomadusi. See kehtib nii riistvarakomponentide kui ka kasutatava standardtarkvara, näiteks operatsioonisüsteemide ja andmebaaside puhul. Rakendustarkvara on igal kasutajal erinev ning seda võib kohandada ja täiendada vastavalt isiku tegelikele ülesannetele ja vajadustele. Kavandatava rakenduste integreerimise arhitektuuri puhul eeldatakse, et erinevate rakenduste sisemine andmemudel ei pruugi olla sama. Rakenduste integreerimine on protsess, mille käigus eraldi välja töötatud rakendused pannakse koos töötama.

5.3. **Komponentide toimivus ja erisused**

Vt punkt 5.2, ei kohaldata reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste KTK puhul.

6. KOMPONENTIDE VASTAVUSE JA/VÕI KASUTUSKÕLBLIKKUSE HINDAMINE JA ALLSÜSTEEMI VASTAVUSTÕENDAMINE

6.1. **Koostalitluse komponendid**

6.1.1. *Hindamismenetlused*

Reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste KTK puhul ei kohaldata.

6.1.2. *Moodul*

Reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste KTK puhul ei kohaldata.

6.2. **Reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteem**

Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ II lisale jaotatakse allsüsteemid struktuuriliste ja funktsionaalsete valdkondade allsüsteemideks. Struktuurilisse valdkonda kuuluvate KTKde puhul on vastavushindamine kohustuslik. Reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteem kuulub funktsionaalsesse valdkonda ning käesolevas KTKs ei nähta ette vastavushindamise mooduleid.

7. RAKENDAMINE

7.1. **Sissejuhatus**

Käesolev KTK käsitleb reisijateveoteenuste telemaatiliste rakenduste allsüsteemi. Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ II lisale on tegemist funktsionaalse allsüsteemiga. Seepärast, kui KTKs ei ole ette nähtud teisiti, ei tugine käesoleva KTK rakendamine uue, uuendatud või ümberehitatud allsüsteemi mõistele, nagu on tavaline struktuuriliste allsüsteemidega seotud KTKde puhul.

Käesolevat KTKd rakendatakse mitmes etapis:

— esimene etapp: üksikasjalikud IT-kirjeldused, juhtimisplaan ja üldkava;

— teine etapp: väljatöötamine;

— kolmas etapp: kasutuselevõtmine.

7.2. **Esimene etapp – üksikasjalikud IT-kirjeldused, juhtimisplaan ja üldkava**

Esimesel etapil on kolm eesmärki:

1. Esitada sellise andmevahetussüsteemi (edaspidi „süsteem") määratlus, mis koosneb käesoleva määruse nõudeid täitvate sidusrühmade ühistest komponentidest ning võimaldaks nende info- ja sidesüsteemide sidumist.

2. Kontrollida sellise süsteemi tehnilist ja majanduslikku teostatavust.

3. Koostada süsteemi rakendamiseks vajalikuks peetavate toimingute kava koos sobivate teetähistega, mis võimaldaksid komisjonil, Euroopa Raudteeagentuuril, liikmesriikidel ja asjaomastel sidusrühmadel selle rakendamise kulgu jälgida.

7.2.1. *Projekti juhtimine esimesel etapil*

Hiljemalt ühe kuu möödumisel määruse avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* moodustab komisjon juhtkomitee, mille liikmeteks on

— määruse (EÜ) nr 881/2004 („raudteesektori esindusasutused") artikli 3 lõike 2 määratlusele vastavad Euroopa tasandil tegutsevad raudteesektori esindusasutused,

— piletimüüjate esindaja,

— Euroopa reisijate esindaja,

— Euroopa Raudteeagentuur ja

— komisjon.

Juhtkomiteed juhatavad ühiselt a) komisjon ja b) raudteesektori esindusasutuste nimetatud isik. Komisjon koostab juhtkomitee liikmete abiga juhtkomitee kodukorra, mille juhtkomitee peab heaks kiitma. Vastuvõetavad otsused peavad olema läbipaistvad ning neile tuleb lisada kaalukad tehnilised ja majanduslikud põhjendused.

Juhtkomitee liikmed võivad teha juhtkomiteele ettepanekuid teiste organisatsioonide kaasamiseks vaatlejana, kui selleks on kaalukaid tehnilisi ja organisatsioonilisi põhjusi.

7.2.2. *Rollid ja vastutusalad*

7.2.2.1. Sidusrühmad

1. Raudteesektori esindusasutuste moodustatud projektimeeskond, kuhu kuulub ka piletimüüjate esindaja, töötab juhtkomitee poolt heaks kiidetava tööprogrammi alusel välja üksikasjalikud IT-kirjeldused, juhtimisplaani ja üldkava.

2. Projektimeeskond moodustab vajalikud töörühmad, kasutades neis Euroopa Raudteeagentuuri, raudteeveo-ettevõtjate, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate, jaamaülemate, piletimüüjate töötajate esindajate ja reisijate esindajate eriteadmisi.

3. Projektimeeskond teostab kogu projekti läbipaistvalt ning kõik projektimeeskonna ja töörühmade koosolekute protokollid, dokumendid ja koostatavad materjalid tehakse komisjonile ja Euroopa Raudteeagentuurile alaliselt ja täielikult kättesaadavaks.

4. Projektimeeskond saadab juhtkomiteele iga kuu eduaruande ning arvestab oma tegevuses täielikult juhtkomitee otsusega. Avakoosolekul võtab juhtkomitee vastu eduaruande struktuuri ja sisu nõuded.

5. Projektimeeskond edastab teavet raudteeveo-ettevõtjatele, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele, jaamaülematele, piletimüüjatele ja reisijate esindajatele ning konsulteerib nendega. Erilist tähelepanu pöörab ta väikestele raudteeveo-ettevõtjatele ja sellistele raudteeveo-ettevõtjatele, kes ei ole raudteesektori esindusasutuste liikmed, ning hoiab neid asjade käiguga kursis ja konsulteerib nendega.

6. Raudteeveo-ettevõtjad, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad, jaamaülemad, piletimüüjad ja reisijate esindajad toetavad projekti, edastades projektimeeskonna palvel teavet ning oma funktsionaalseid ja tehnilisi eriteadmisi.

7.2.2.2. Euroopa Raudteeagentuur

1. Euroopa Raudteeagentuur jälgib ja hindab üksikasjalike IT-kirjelduste, juhtimisplaani ja üldkava väljatöötamist, et teha kindlaks, kas soovitud eesmärgid on saavutatud.

2. Euroopa Raudteeagentuur esitab komisjonile soovituse üksikasjalike IT-kirjelduste, juhtimisplaani ja üldkava kohta.

7.2.2.3. Komisjon

1. Komisjon teeb projektimeeskonnale teatavaks nimekirja asutustest, kes tuleb projekti kaasata.

2. Pärast üksikasjalike IT-kirjelduste, juhtimisplaani ja üldkava kättesaamist hindab komisjon neid Euroopa Raudteeagentuuri soovituse alusel ning võtab vajalikke meetmeid käesoleva KTK muutmiseks selle hinnangu valguses.

3. Komisjon teavitab liikmesriike direktiivi 2008/57/EÜ artikli 29 lõike 1 kohaselt loodud komitee kaudu.

7.2.3. *Koostatavad materjalid*

Üksikasjalikes IT-kirjeldustes kirjeldatakse süsteemi ning tuuakse selgelt ja üheselt välja, kuidas see süsteem reisijateveo telemaatiliste rakenduste KTK nõudeid täidab. Selliste kirjelduste väljatöötamine eeldab reisijateveo telemaatiliste rakenduste KTK rakendamist toetavate asjakohaste tehniliste, käituslike, majanduslike ja institutsiooniliste küsimuste süstemaatilist analüüsi. Seepärast kuuluvad koostatavate materjalide hulka vähemalt järgmised materjalid.

1. Funktsionaalsed, tehnilised ja talitluse kirjeldused, nendega seotud andmed, nõuded liidesele, turva- ja kvaliteedinõuded.

2. Süsteemi üldarhitektuuri kavand. Selles kirjeldatakse, kuidas vajalikud komponendid omavahel suhtlevad ja kokku sobivad. Selleks analüüsitakse, millised süsteemi konfiguratsioonid suudavad kasutada olemasolevaid IT-vahendeid ning ühtlasi tagada nõutava funktsionaalsuse ja jõudluse.

Üldkava sisaldab järgmist.

1. Loetelu toimingutest, mis on vajalikud süsteemi rakendamiseks.

2. Sidusrühmade praegustelt info- ja sidesüsteemidelt uuele süsteemile ülemineku kava, mis sisaldab erinevaid etappe, millega toetatakse käegakatsutavate ja kontrollitavate vahetulemuste saavutamist.

3. Üksikasjalik teetähiste kava.

4. Üldkava tähtsamate etappide riskihindamine.

5. Süsteemi käsutuselevõtu ja edasise kasutamisega seotud elutsükli kogukulude hinnang koos järgnevate investeeringute kava ja vastava tasuvusanalüüsiga.

Juhtimisplaanis määratakse kindlaks süsteemi arendamist ja heakskiitmist ning sellele järgnevat kasutuselevõttu, kogu selle eluajal kasutamist ja haldamist toetavad sobivad juhtimisstruktuurid, -meetodid ja -menetlused (kaasa arvatud käesoleva KTK kohaselt kaasatud osaliste vaheliste vaidluste lahendamise kord).

7.2.4. *Teetähised*

1. Hiljemalt kahe kuu möödumisel käesoleva määruse avaldamisest *Euroopa Liidu Teatajas* toimub projektimeeskonna ja juhtkomitee avakoosolek.

   a) Esimesel koosolekul tutvustab projektimeeskond projektikirjeldust ning projekti tööprogrammi koos ajakavaga. Projektikirjelduses selgitatakse, kuidas on aru saadud ülesannetest, projekti korraldusest, rollidest ja vastutusaladest ning projekti meetodist, sealhulgas ka kõigi sidusrühmadega konsulteerimise ja nende teavitamise protsessist.

   b) Esimesel koosolekul arutavad projektimeeskond ja juhtkomitee nõudeid vahearuande ja punktis 7.2.2.1 osutatud igakuiste eduaruannete sisule ja üksikasjalikkusele ning kiidavad need heaks.

2. Projektimeeskond esitab juhtkomiteele vahearuande hiljemalt viis kuud pärast avakoosolekut.

3. Koostatavad materjalid esitatakse komisjonile ja Euroopa Raudteeagentuurile hiljemalt kümme kuud pärast avakoosolekut.

4. Euroopa Raudteeagentuur esitab komisjonile soovituse saadud materjalide kohta hiljemalt kaks kuud pärast materjalide kättesaamist.

7.3. **Teine etapp – väljatöötamine**

Kõik asjaosalised töötavad süsteemi välja pärast käesoleva KTK muutmist.

7.4. **Kolmas etapp – kasutuselevõtmine**

Kõik asjaosalised võtavad süsteemi kasutusele pärast käesoleva KTK muutmist.

7.5. **Muudatuste juhtimine**

7.5.1. *Muudatuste juhtimise menetlus*

Välja tuleb töötada muudatuste juhtimise kord, et tagada muudatusega seotud kulude ja tulude nõuetekohane analüüs ning muudatuste kontrollitud rakendamine. Selle korra määrab kindlaks, kehtestab, seda toetab ja haldab Euroopa Raudteeagentuur ning see peab sisaldama:

— muudatuste põhjuseks olevate tehniliste piirangute andmeid;

— avaldust selle kohta, kes vastutab muudatuste rakendusmenetluse eest;

— rakendatavate muudatuste kinnitamise korda;

— muudatuste juhtimise, avaldamise, ülemineku ja laiendamise poliitikat;

— üksikasjalike kirjelduste haldamise ning nende kvaliteedi tagamise ja konfiguratsiooni haldamise vastutusalade määratlust.

Moodustatakse Euroopa Raudteeagentuuri, raudteesektori esindusasutuste, piletimüüjate esindusasutuse, reisijate esindusasutuse ja liikmesriikide esindajatest koosnev muudatuste kontrollinõukogu. Osaliste sellise valikuga tagatakse tehtavate muudatuste käsitlemine perspektiivis ning nende mõjude üldine hindamine. Tulevikus läheb muudatuste kontrollinõukogu Euroopa Raudteeagentuuri egiidi alla.

7.5.2. *Muudatuste juhtimise menetlus Euroopa Raudteeagentuuri poolt avaldatavate tehniliste dokumentide puhul*

Käesoleva KTK punktis 4 viidatud ja käesoleva määruse III lisas loetletud tehnilised dokumendid (välja arvatud avatud küsimustega seotud standardid) avaldab Euroopa Raudteeagentuur vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 5 lõikele 8.

Nimetatud tehniliste dokumentide muutmise korra kehtestab Euroopa Raudteeagentuur vastavalt järgmistele tingimustele.

1. Tehnilisi dokumente mõjutav muutmistaotlus esitatakse riiklike ohutusasutuste, määruse (EÜ) nr 881/2004 artikli 3 lõike 2 määratlusele vastavate Euroopa tasandil tegutsevate raudteesektori esindusasutuste, piletimüüjate esindaja või tehniliste dokumentide eelkäijaks olnud nõuded algselt välja töötanud asutuse kaudu.

2. Euroopa Raudteeagentuur kogub muutmistaotlused kokku ja säilitab neid.

3. Euroopa Raudteeagentuur esitab muutmistaotlused ERA vastavale töörühmale, kes hindab neid ning koostab ettepaneku, lisades sellele vajaduse korral ka majandusliku hinnangu.

4. Seejärel esitab Euroopa Raudteeagentuur muutmistaotluse ja sellega seotud ettepaneku muudatuste kontrollinõukogule, kes muutmistaotluse kinnitab või kinnitamata jätab või selle arutamise edasi lükkab.

5. Kui muutmistaotlust ei kinnitata, saadab Euroopa Raudteeagentuur taotlejale tagasi teabe tagasilükkamise põhjuse kohta või küsib taotlejalt muutmistaotluse kavandi kohta lisateavet.

6. Kui muutmistaotlus kinnitatakse, muudetakse tehnilist dokumenti sellele vastavalt.

7. Enne muudetud tehnilise dokumendi avaldamist esitatakse see komisjonile koos muutmistaotluse ja selle majandusliku hinnanguga.

8. Komisjon jagab liikmesriikidele teavet direktiivi 2008/57/EÜ artikli 29 lõike 1 kohaselt moodustatud komitee vahendusel.

9. Tehnilise dokumendi uus redaktsioon ja kinnitatud muutmistaotlus tehakse kättesaadavaks Euroopa Raudteeagentuuri veebisaidil.

Kui muudatused mõjutavad elemente, mida kasutatakse ühiselt kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemiga, tuleb muudatused teha nii, et säiliks võimalikult suur sarnasus kaubaveo telemaatiliste rakenduste allsüsteemiga, et saavutada optimaalne sünergia.

7.6. **Erijuhtumid**

7.6.1. *Sissejuhatus*

Allpool loetletud erijuhtumite puhul võib kohaldada alljärgnevaid erisätteid:

a) P-juhtumid: alalised juhtumid;

b) T-juhtumid: ajutised juhtumid, mille puhul on soovitatav, et eesmärgiks olev süsteem võetakse kasutusele aastaks 2020 (tähtaeg, mis on kindlaks määratud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 1996. aasta otsuses nr 1692/96/EÜ üleeuroopalise kiirraudteevõrgu arendamise ühenduse suuniste kohta [1] (muudetud otsusega nr 884/2004/EÜ [2])).

7.6.2. *Erijuhtumite nimekiri*

Käesoleva KTK puhul erijuhtumeid ette ei nähta.

8. SÕNASTIK

Sõnastiku mõisted on esitatud tähenduses, milles neid kasutatakse käesolevas KTKs.

Mõiste	Tähendus
Taotleja	Kas litsentseeritud raudteeveo-ettevõtja või liikmesriigi poolt lubatud määral mõni muu isik, kes soovib hankida endale liiklusgraafikus liini, et osutada ärilist või avalikku raudteeveoteenust. Selline volitatud isik võib olla näiteks avaliku sektori asutus või muu asutus, millel on juurdepääsuleping, või selliste isikute rahvusvaheline rühm, mida nimetatakse ka taotlejate rühmaks.

[1] EÜT L 228, 9.9.1996, lk 1.
[2] ELT L 167, 30.4.2004, lk 1.

Mõiste	Tähendus
ACID	Atomaarsus, järjepidevus, eraldatus, püsivus (*Atomicity, Consistency, Isolation, Durability*) Need on iga tehingu puhul esinevad neli põhiatribuuti. Atomaarsus. Tehingusse, mis hõlmab vähemalt kaht eraldi infoühikut, on kaasatud kõik ühikud või mitte ükski. Järjepidevus. Tehing loob kas uue ja kehtiva andmeseisundi või, kui tekib tõrge, viib kõik andmed tagasi tehingueelsesse seisundisse. Eraldatus. Toimuv tehing, mis ei ole veel lõpetatud, peab olema kõikidest teistest tehingutest eraldatud. Püsivus. Süsteem salvestab kasutatavad andmed selliselt, et ka tõrke ja süsteemi taaskäivitamise korral on andmed kättesaadavas õiges seisundis. Mõistet ACID kirjeldatakse standardi ISO/IEC 10026-1:1992 4. jaos. Kõiki neid atribuute on võimalik mõõta baasandmete alusel. Üldjuhul on aga tehinguhaldus- või jälgimissüsteem välja töötatud selliselt, et ACID kehtiks. Jagatud süsteemis on võimalik ACIDi saavutamiseks kasutada näiteks kahefaasilist kaasamist (2PC), mis tagab, et kõik seonduvad objektid kaasatakse tehingu lõpuleviimisse või ei kaasata ühtki ning tehing pööratakse tagasi.
Saabumiskuupäev/ kellaaeg, tegelik	Transpordivahendi tegelik saabumise kuupäev (ja kellaaeg).
Saabumiskuupäev/ kellaaeg, eeldatav	Transpordivahendi saabumise kuupäev (ja kellaaeg) viimase prognoosi põhjal.
Saabumiskuupäev/ kellaaeg, plaanijärgne	Transpordivahendi saabumise kuupäev (ja kellaaeg) sõiduplaani järgi.
Saabumise hilinemine, eeldatav	Ajaline erinevus eeldatava saabumiskuupäeva/-kellaaja ja plaanijärgse saabumiskuupäeva/-kellaaja vahel.
Saabumise hilinemine, tegelik	Ajaline erinevus tegeliku saabumiskuupäeva/-kellaaja ja plaanijärgse saabumiskuupäeva/-kellaaja vahel.
Äranägemisel	Raudteeveo-ettevõtja õigus teha otsuseid oma kogemuste ja vajaduste põhjal.
Jaotussüsteem	Elektrooniline süsteem, mis hostib nimekirja veoteenustest, mille jaoks veoteenuste osutaja lubab turustajatel reisidokumente väljastada.
Jaotaja	Jaotussüsteemi haldav äriühing. Võib olla vedaja.
Volitatud avalik-õiguslik asutus	Avaliku sektori asutus, millel on põhikirjaline kohustus või õigus anda elanikele reisiteavet, samuti avaliku sektori asutus, mis vastutab määruse (EÜ) nr 1371/2007 täitmise eest vastavalt sama määruse artikli 30 lõikele 1.
Kättesaadavus	Teave, mida reisijal on võimalik kindlal ajahetkel tegelikult konkreetse rongi kohta saada (veoteenus, pakkumise tüüp, tariif, muu teenus). Mitte segamini ajada pakkumisega, mis viitab sellele, et mõni pakkumise element (veoteenus, pakkumise tüüp, tariif, muu teenus) sisaldub algses plaanis, aga võib olla välja müüdud ega ole seega reisijale kindlal ajahetkel konkreetse rongi puhul saadaval.
Põhiparameeter	Igasugune õiguslik, tehniline või käituslik tingimus, mis on koostalitlusvõime tagamiseks hädavajalik ning eeldab enne KTKde kavandite väljatöötamist ühise esindusorgani otsust vastavalt artikli 21 lõikes 2 esitatud korrale.
Broneerimine (müük)	Pileti müümine koos broneeringuga või ilma broneeringuta.
Vedaja	Lepinguline raudteeveo-ettevõtja, kellega reisija on sõlminud veolepingu, või mitu järjestikust raudteeveo-ettevõtjat, kellel tekib nimetatud lepingu alusel kohustusi.

Mõiste	Tähendus
Ühisvedaja	Vedaja, kes on sõlminud veoteenuse osutamiseks koostöölepingu ühe või mitme teise vedajaga.
Ainuvedaja	Vedaja, kes osutab veoteenust teistest vedajatest sõltumatult.
Kanal	Meetod (näiteks piletiautomaat, rongisisesed vahendid, avalikud veebiteenused, telefonimüük, mobiilpiletid), mille abil raudteeveo-ettevõtja reisijale teenust (teavitamine, piletimüük, piletite hüvitamine, kaebustele vastamine jne) osutab.
Vaguni identifitseerimisnumber	Vaguni kordumatu tunnusnumber
Komisjon	Euroopa Komisjon
COTS-toode	Kaubanduslik valmistoode (*commercial off-the-shelf product*)
Klient	Isik, kes soovib osta, ostab või on ostnud iseendale või teistele isikutele mõne raudteeveotoote. Seega ei pruugi olla sama mis reisija (vt „Reisija”).
Dekrüptimine	Krüptitud andmete teisendamine tagasi nende algsele kujule.
Hilinemine	Ajaline erinevus selle aja, millal reisija oleks avaldatud sõiduplaani kohaselt pidanud kohale jõudma, ja tema tegeliku või eeldatava saabumisaja vahel.
Deltahälve	Käituslik „hilinemine või varem jõudmine” plaanijärgse ajaga võrreldes.
Väljumiskuupäev/ kellaaeg, tegelik	Transpordivahendi tegelik väljumise kuupäev (ja kellaaeg).
Väljumiskuupäev/ kellaaeg, eeldatav	Transpordivahendi väljumise kuupäev (ja kellaaeg) viimase prognoosi põhjal.
Väljumiskuupäev/ kellaaeg, plaanijärgne	Transpordivahendi väljumise kuupäev (ja kellaaeg) sõiduplaani järgi.
Direktiiv 2008/57	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/57/EÜ, 17. juuni 2008, ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta.
Väljumise hilinemine, tegelik	Ajaline erinevus tegeliku väljumiskuupäeva/-kellaaja ja plaanijärgse väljumiskuupäeva/-kellaaja vahel.
Väljumise hilinemine, eeldatav	Ajaline erinevus väljumiskuupäevast/-kellaajast ja eeldatav väljumiskuupäev/-kellaaeg.
Ekraan	Igasugune muutuvat pilti näitav reisijate teavitamiseks kasutatav seade jaamas või rongide sees/väliskülgel.
Turustaja	Ettevõte, mis varustab väljastajaid raudteeveotoodete müügiks vajalike õiguslike ja tehniliste vahenditega või annab klientide käsutusse veebivahendid raudteeveotoodete ostmiseks. Lisaks võib turustaja pakkuda väljastajatele teenuseid, koondades erinevate vedajate liinid reisija soovile vastavaks terviklikuks teekonnaks. Turustaja võib olla vedaja.
Riigisisene teekond	Reisija teekond raudteel, mille jooksul reisija ei ületa ühegi liikmesriigi piiri.
Riigisisene reisirongiliin	Reisirongiliin, mis ei ületa ühegi liikmesriigi piiri.
Krüptimine	Andmete kodeerimine
ERA	Vt Euroopa Raudteeagentuur

Mõiste	Tähendus
Olulised nõuded	Kõik direktiivi 2008/57/EÜ III lisas sätestatud tingimused, millele üleeuroopaline raudteesüsteem, allsüsteemid ja koostalitluse komponendid, kaasa arvatud liidesed, peavad vastama.
ETA	(Rongi) eeldatav (jaama) saabumise aeg.
ETH	(Rongi) eeldatav (ühelt raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjalt teisele) üleandmise aeg.
ETI	(Rongi) eeldatav (ühelt raudteeveo-ettevõtjalt teisele) üleandmise aeg.
Euroopa Raudteeagentuur	Agentuur, mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse nr 881/2004/EÜ (millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur) alusel.
Hind	Veo või teenuse eest maksmisele kuuluv tasu.
Prognoos	Sündmuse (nt rongi saabumise, väljumise või möödumise) toimumisaja võimalikult täpne ennustus.
Prognoosi objekt	Huvipakkuv asjaolu, mille suhtes prognoos tehakse. See võib olla seotud saabumise, väljumise, möödumise või üleandmisega.
Välisriigi reisirongiliin	Reisirongiliin, millele reisija ostis sõiduõiguse ühes riigis, aga mis sõidab osturiigist erinevas riigis.
Müük välisriigis	Rongipileti müük väljastaja poolt, kes ei ole pileti kasutuskohas tegutsev vedaja. Väljastaja asub vedajast erinevas riigis.
FTP	Failiedastusprotokoll (*File Transfer Protocol*) Protokoll failide edastamiseks arvutisüsteemide vahel TCP/IP-võrgu kaudu.
Täitmine	Menetlus, mille käigus toode toimetatakse pärast ostu sooritamist kliendini.
Üldised veotingimused	Vedaja tingimused igas liikmesriigis õiguslikult kehtivate üldtingimuste või tariifide kujul, mis on veolepingu sõlmimisel muutunud selle lahutamatuks osaks.
Komplekshinnaga rong	Rong, kuhu võib siseneda ainult reisija, kes on ostnud kõiki tasusid sisaldava pileti.
Üleandmispunkt	Punkt, kus vastutus läheb üle ühelt raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjalt teisele.
HTTP	Hüperteksti edastusprotokoll (*Hyper Text Transfer Protocol*) Kliendi/serveri protokoll, mida kasutatakse internetis serveritega ühenduse loomiseks.
RIE	Asutus või ettevõtja, kes vastutab eelkõige raudteeinfrastruktuuri rajamise ja hooldamise eest. Ülesannete hulka võib kuuluda ka raudteeinfrastruktuuri kontroll- ja ohutussüsteemide haldamine. Need raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ülesanded, mis on seotud veokoridori või selle osaga, võib delegeerida erinevatele asutustele või ettevõtjatele.
Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja (RIE)	Vt RIE
Broneeringuga pilet (IRT)	*Integrated Reservation Ticket* – pilet kindlal kuupäeval/kellaajal väljuvale konkreetsele rongile. Broneeringuga piletit võib müüa ainult veebitehinguga müügiterminali ja vastavat rongi hostiva jaotussüsteemi vahel.

Mõiste	Tähendus
Vedajate vahetamine	Juhtimise üleandmine ühelt raudteeveo-ettevõtjalt teisele praktilistel käituse, ohutuse ja vastutusega seotud põhjustel. Näiteks: — järjestikused raudteeveo-ettevõtjad, — asendusvedajatega rongid, — teabe üleandmine erinevate raudteeveo-ettevõtjate vahel.
Vahetuspunkt	Koht, kus rongi juhtimine antakse üle ühelt raudteeveo-ettevõtjalt teisele raudteeveo-ettevõtjale. Sõitva rongi puhul võtab rongi teiselt raudteeveo-ettevõtjalt üle see raudteeveo-ettevõtja, kes omab järgmist teekonnalõiku katvat liini.
Vahepunkt	Koht, mille järgi määratakse teekonnalõigu algus- või lõpp-punkt. Selleks võib olla näiteks vahetus-, üleandmis- või käitluspunkt.
Rahvusvaheline reisirongiliin	Reisirongiliin, mis ületab vähemalt ühe liikmesriigi piiri.
Rahvusvaheline teekond	Raudteereisija teekond, mis ületab vähemalt ühe liikmesriigi piiri.
Rahvusvaheline müük	Rahvusvahelise teekonna rongipileti müük.
Koostalitluse komponent	Seadme mis tahes lihtkomponent, komponentide kogum, alakoost või kogukoost, mis on inkorporeeritud või mida kavatsetakse inkorporeerida allsüsteemi ning millest üleeuroopalise raudteesüsteemi koostalitlusvõime otseselt või kaudselt sõltub. Mõiste „komponent" hõlmab nii materiaalseid kui ka mittemateriaalseid esemeid, näiteks tarkvara.
IP	Internetiprotokoll (*Internet Protocol*)
Väljastaja	Ettevõtja, kes müüb pileti ja võtab vastu makse. Selleks võib olla vedaja ja/või turustaja. Väljastaja on ettevõtja, kelle kood ja võib-olla ka logo on kantud piletile.
Teekond	Reisija (või mitme koos liikuva reisija) liikumine kohast A kohta B.
Teekonnaplaneerija	IT-süsteem, mis suudab välja pakkuda teekonnalahendusi. Teekonnalahendus koosneb ühest või mitmest ärilisest veoteenusest, mille abil saab vastata vähemalt küsimusele: „Kuidas ma jõuaksin kohast A kohta B antud väljumis-/saabumiskuupäeval ja -ajal?" See küsimus võib sisaldada keerukamaid lisatingimusi, näiteks „kõige kiiremini", „kõige odavamalt", „ilma ümberistumisteta" jne. Reisija võib koostada teekonnalahenduse ise, kasutades erinevaid teabeallikaid, või talle võib lahenduse pakkuda teekonnaplaneerija.
Valdaja	Isik, kes omaniku või käsutajana kasutab veeremit alaliselt majanduslikul otstarbel transpordivahendina ning on sellisena veeremiregistris registreeritud.
Veduri identifitseerimisnumber	Veoüksuse kordumatu tunnusnumber
Kättesaadavaks tegema	Avaldama teavet või andmeid, mille suhtes võidakse kohaldada juurdepääsupiiranguid.
Reisijate nimekiri	Täitmismeetod, mille korral klient sooritab ostu ette (nt kodust) ning saab selle kohta ainult kinnituse, tavaliselt koos viitekoodiga. Sellist müüki teostav ettevõtja esitab pileteid kontrollivale organisatsioonile kõigi konkreetsele rongile lubatud reisijate (ja nende viitekoodide) nimekirja. Enne väljumist väljendab reisija pileteid kontrollivale organisatsioonile lihtsalt oma soovi rongile pääseda. Pileteid kontrolliv organisatsioon kontrollib, kas reisijal on lubatud rongi siseneda/jääda

Mõiste	Tähendus
Turuhind	Vt kõiki tasusid sisaldav hind.
Metaandmed	Lihtsalt öeldes andmed andmete kohta. Need kirjeldavad andmeid, tarkvarateenuseid ja muid ettevõtja infosüsteemides sisalduvaid komponente. Metaandmete liikide hulka kuuluvad näiteks standardsed andmemääratlused, asukoha- ja marsruutimisinfo ning jagatud andmete jaotamise sünkroonimisandmed.
Teavitatud asutused	Asutused, kes vastutavad koostalitluse komponentide vastavuse või kasutuskõlblikkuse hindamise eest või allsüsteemide EÜ vastavustõendamise menetluse hindamise eest.
Broneeringuta pileti rong (NRT)	Rong, kuhu võib siseneda rahvusvahelise müügi või välisriigis müügi korras ostetud broneeringuta piletit omav reisija.
Broneeringuta pilet	NRT (*non integrated reservation ticket*) – rongipiletite rahvusvaheliseks või välisriigis müümiseks kasutatav müügiviis, mille korral väljastaja võib pileti väljastada kohapeal, ilma et toimuks veebitehingut jaotussüsteemiga. Broneeringuta piletid on alati avatud piletid, st veoleping kehtib määratud kehtivusaja jooksul kõigil broneeringuta pileti rongidel, mis teenindavad piletile märgitud liini. Broneeringuta pileti väljastamiseks vajab väljastaja lähte- ja sihtkohtade nimekirja (seeriat) ning ühte või mitut vahemaade hinnatabelit. Koos piletiga võib osta (mõnel juhul peab ostma) broneeringu.
Pakkumine	Vt „Kättesaadavus”
Ametlik veebisait	Ettevõtja avalik veebileht, millel kliendile avaldatakse äriteavet. Veebisait peab olema masinloetav vastavalt veebisisu juurdepääsetavuse suunistele.
Tervikteenus	Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate rahvusvaheline partnerlus, mis pakub raudtee klientidele ühtset kontaktpunkti järgmisteks toiminguteks: konkreetsete rongiliinide tellimine rahvusvahelisteks kaubavedudeks, rongi liikumise pidev jälgimine, üldjuhul ka raudtee kasutustasude kogumine raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate nimel
Reisija	Isik, kes kavatseb läbida, läbib või on läbinud teekonna, kasutades ühe või enama raudteeveo-ettevõtja veoteenuseid ja muid teenuseid. Võib erineda kliendist (vt „Klient”).
Liin	Infrastruktuuri läbilaskevõime, mis on vajalik rongi liikumiseks ühest punktist teise teatava ajavahemiku jooksul (ajas ja ruumis kindlaksmääratud marsruut).
Liini number	Kindlaksmääratud rongiliini number
Makse	Materiaalsete väärtuste üleandmine ühelt isikult (näiteks kliendilt) teisele isikule (näiteks turustajale). Üldjuhul tehakse makse vedamise või muu teenuse osutamise eest.
Võrdõigusvõrk	Teatavat liiki süsteemid ja rakendused, mis kasutavad hajutatud ressursse kriitilise funktsiooni täitmiseks detsentraliseeritult.
Piiratud liikumisvõimega isik	Isik, kelle liikumisvõime on reisi ajal füüsilise (meelelise või liikumisega seotud, püsiva või ajutise) või vaimse puude või kahjustuse või muu puude või vanuse tõttu piiratud ning kelle seisund nõuab asjakohast tähelepanu ning kõikidele reisijatele kättesaadavate teenuste kohandamist tema erivajadustele.
Perroon	Jaamas rongist väljumiseks / rongi sisenemiseks kasutatav ala.
Lähteandmed	Teadetesse sisestatavad lähteandmed või andmed, mis on saadud andmete funktsionaalsuse ja arvutamise aluseks.
PRM	Vt „piiratud liikumisvõimega isik”.

Mõiste	Tähendus
Toode	Rongitüüp, mis osutab kindlat liiki teenuseid (nt kiirrong, jalgrataste hoiukohad, kohandamine piiratud liikumisvõimega isikutele, kupee- ja/või magamisvagunid, restoranvagunid, kaasaostukohad jne), mis on seotud vastavate hindadega ja võivad olla seotud eritingimustega.
Avaldama	Avaldama teavet või andmeid, mille suhtes juurdepääsupiiranguid ei kohaldata.
Raudteesüsteem	Üleeuroopalise transpordivõrgu liinidest ja maarajatistest koosnev struktuur, nagu on kirjeldatud I lisas (direktiiv 2008/57/EÜ), mis on ehitatud või ümber ehitatud tavaraudteetranspordi või kombineeritud raudteetranspordi jaoks, koos sellel infrastruktuuril sõitmiseks projekteeritud veeremiga.
Raudteeveo-ettevõtja	Iga avalik-õiguslik või eraõiguslik ettevõtja, kelle peamine tegevusala on osutada raudtee-kaubaveoteenuseid ja/või -reisijateveoteenuseid ja kes on kohustatud tagama veduriteenuse; see hõlmab ka ainult veduriteenust võimaldavaid ettevõtjaid.
Tava- ja kiirmenetlus	Tavamenetlus teostatakse vähemalt seitsme päeva jooksul. Kiirmenetlus teostatakse vähem kui seitsme päeva jooksul.
Meldepunkt	Möödasõidupunkt, mida raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kasutab (ainult) rongi sõiduandmete esitamiseks, või prognooside koostamise punkt.
Hoidla	Andmebaasi ja andmesõnastikuga sarnanev andmesalvestusvahend, mis aga üldjuhul sisaldab terviklikku infohaldussüsteemi keskkonda. See peab lisaks andmestruktuuride kirjeldustele (st. üksused ja ühikud) sisaldama ka ettevõtjale huvi pakkuvaid metaandmeid, andmeekraane, aruandeid, programme ja süsteeme.
Broneering	Teenuse (veo või abi) saamise õigust andev paberkandjal või elektrooniline luba, mille puhul isiklik veokokkulepe on eelnevalt kinnitatud.
Broneeringusüsteem	Arvutisüsteem, mida kasutatakse teabe salvestamiseks ja hankimiseks ning reisiga seotud tehingute sooritamiseks. Broneeringusüsteem suudab pidada reaalajas korrektset arvestust ning on kättesaadav agentidele/jaemüüjatele kogu maailmas.
Jaemüüja	Isik või ettevõtja, kes müüb kliendile pileti ilma raudteeteenuse broneeringuta või koos broneeringuga. Jaemüüjaks võib olla raudteeveo-ettevõtja (agent) või akrediteeritud reisibüroo.
Marsruut	Geograafiline joon, mis tuleb läbida lähtepunktist sihtpunkti jõudmiseks.
Marsruudilõik	Marsruudi osa
RE	Vt „Raudteeveo-ettevõtja”
Müümine	Vt „Eelmüük”
Teenus	Vt „Veoteenus”
Teenuse osutaja	Vastutav isik, kes osutab reisijateveoga seotud mis tahes teenuseid.
On kohustatud / peab	Kirjelduses esitatud määratlus on absoluutne nõue.
Kiirmenetlus	Vt „Tava- ja kiirmenetlus”

Mõiste	Tähendus
Lühikese etteteatamisega liinitaotlus	Täiendavast veovajadusest või tegutsemisvajadusest tulenev konkreetne liinitaotlus vastavalt direktiivi 2001/14/EÜ artiklile 23.
SQL	Struktuurpäringukeel (*Structured Query Language*) IBMi väljatöötatud ning hiljem ANSI ja ISO standarditud keel, mida kasutatakse andmete loomiseks, haldamiseks ja otsimiseks relatsioonandmebaasides.
Huvirühmad	Kõik isikud või organisatsioonid, kellel on põhjendatud huvi rongiteenuste osutamise suhtes, näiteks: — raudteeveo-ettevõtja, — veduriteenuse osutaja, — vaguniteenuse osutaja, — vedurijuhi/rongipersonali teenuse osutaja, — raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja (RIE), — veeremiettevõtja, — parvlaevaettevõtja, — tööline, — piletimüüja, — reisija.
Jaam	Raudteel asuv koht, kust reisirong saab teekonda alustada, kus ta saab peatuda või teekonna lõpetada.
Jaamaülem	Liikmesriigi organisatsiooniline üksus, kes vastutab raudteejaama juhtimise eest ning kelleks võib olla raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja.
Asendusvedaja	Raudteeveo-ettevõtja, kes ei ole sõlminud reisijaga veolepingut, kuid kellele lepingu sõlminud raudteeveo-ettevõtja on täielikult või osaliselt usaldanud raudteeveo.
Tariif	Konkreetsel rongil kindlal päeval antud siht- ja lähtekoha vahelisel lõigul kasutatav konkreetne hindade kogum. Tariifid võivad olla rühmitatud erinevatesse kategooriatesse (näiteks üldhind, grupihind jne).
Pileteid kontrolliv organisatsioon	TCO (*Ticket Controlling Organisation*). Organisatsioon, kellele on antud õigus reisijate pileteid kontrollida. Enamasti on selleks vedaja. Vajaduse korral peab pileteid kontrolliv organisatsioon esitama turustajatele kodus prinditava rahvusvahelise raudteepileti (IRTHP, *International Rail Ticket for Home Printing*) turvasertifikaadid.
Tehniline dokument	Euroopa Raudteeagentuuri poolt vastavalt direktiivi 2008/57 artikli 5 lõikele 8 avaldatav tehniline dokument.
Koostalitluse tehniline kirjeldus	Direktiivi 2008/57 kohaselt vastu võetud kirjeldus, mis käsitleb iga allsüsteemi või allsüsteemi osa, et kindlustada selle vastavus olulistele nõuetele ning tagada raudteesüsteemi koostalitlusvõime.
TETA	Vt „Rongi eeldatav saabumisaeg”
Kolmas isik	Avalik-õiguslik või eraõiguslik ettevõtja, kes ei ole raudteeveo-ettevõtja ega raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja ning kes osutab teenuste/veoteenuste kõrvalteenuseid või nendega seotud teenuseid.
Otsepilet	Pilet või piletid, mis tõendavad veolepingu olemasolu, mis on sõlmitud järjestikusteks raudteeveoteenusteks ühe või mitme raudteeveo-ettevõtja poolt.
Pilet	Materiaalne või mittemateriaalne registreering, mis annab reisijale lepingulise õiguse kasutada ühe või mitme raudteeveo-ettevõtja poolt pakutavat ühte või mitut ärilist veoteenust.
Enne väljumist väljavõetav pilet	Täitmismeetod, mille korral klient sooritab ostu ette (nt kodust) ning saab pileti kätte väljumisjaama piletikassast või piletiautomaadist.

Mõiste	Tähendus
Piletimüüja	Raudteeveoteenuste jaemüüja, kes sõlmib veolepinguid ja müüb pileteid raudteeveo-ettevõtja või iseenda nimel.
Sõiduplaan	Nimekiri teatud ajavahemikul raudteeveo-ettevõtja pakutavatest ärilistest veoteenustest.
TOD	Vt „Enne väljumist väljavõetav pilet”
Reisikorraldaja	Korraldaja või jaemüüja direktiivi 90/314/EMÜ artikli 2 punktides 2 ja 3 kindlaksmääratud tähenduses, välja arvatud raudteeveo-ettevõtja.
Rongi eeldatav saabumisaeg	Aeg, mil rong eeldatavalt saabub konkreetsesse punkti, nt üleandmispunkti, vahetuspunkti, sihtkohta.
Rongiliin	Rongi marsruut määratletuna ajas ja ruumis.
Rongi sõit katkestatud	Lähtudes kohalikest asjaoludest antud ajahetkel, ei ole rongi sõidu jätkumisaeg asjaomaste isikute arvates teada. Kui hilinemise kestus on teada, saadab raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja rongi sõiduprognoosi teate.
Üleeuroopaline raudteevõrk	Direktiivi 2008/57/EÜ I lisas kirjeldatud raudteevõrk.
Veoleping	Tasulist või tasuta vedu käsitlev leping raudteeveo-ettevõtja või piletimüüja ja reisija vahel ühe või mitme veoteenuse osutamiseks.
Transpordiliik	Reisijaid vedava sõiduki üldine tüüp (rong, lennuk, buss, jne).
Veoteenus	Vastavalt avaldatud sõiduplaanile raudteeveo-ettevõtja pakutav äriline veoteenus või avaliku teenindamise lepingul põhinev veoteenus, mis ühendab kahte või enamat punkti. Veoteenust osutatakse üldjuhul konkreetse transpordiliigiga.
Veoteenuse osutaja	Eraõiguslik või avalik-õiguslik ettevõtja, kellele on õigus vedada inimesi riigisisese või rahvusvahelise reisijateveo raames. Veoteenuse osutaja aktsepteerib oma turustajate akrediteeritud müügipunktide väljaantud reisidokumente. Ta täidab lepingulise vedaja rolli, kellega reisija on sõlminud veolepingu. Veoteenuse osutamise võib usaldada osaliselt või täielikult asendusvedajale.
KTK	Vt „Koostalitluse tehniline kirjeldus”
XML	Laiendatav märgistuskeel (*Extended Mark-up Language*)
XQL	Laiendatud struktuurpäringukeel (*Extended Structured Query Language*)

II LISA

AVATUD PUNKTIDE NIMEKIRI

Vastavalt direktiivi 2008/57/EÜ artikli 5 lõikele 6 määratakse kindlaks järgmised avatud punktid:

Punkt	Avatud punktid
4.2.2.1.	Riigisiseseks müügiks kasutatavate tariifiandmetega seotud menetlust ja selle jaoks kasutatavat teavet käsitlev tehniline dokument
4.2.10.	Toodete turustamisel kasutatavate turvaelementide käitlemise standard
4.2.11.2	Enne väljumist väljavõetavate piletite ja reisijate nimekirja Euroopa standard
4.2.11.3	Tehniline dokument või standard, mis käsitleb riigisiseselt müüdavate piletite ja/või nende broneerimise ning sellekohaste meediavahenditega seotud otsese täitmise meetodeid
4.2.11.4	Tehniline dokument või standard, mis käsitleb riigisiseselt müüdavate piletite ja/või nende broneerimise ning sellekohaste meediavahenditega seotud kaudse täitmise meetodeid
4.2.22	Standard hinnateabe vahetamise kohta teiste transpordiliikidega ühendumisel

III LISA

KÄESOLEVAS KTK-S VIIDATUD TEHNILISTE DOKUMENTIDE NIMEKIRI

Viide	Nimetus
B.1. (V1.1)	Rahvusvaheliseks müügiks või välisriigis müümiseks kasutatavate tariifiandmete arvutis koostamine ja nende andmete vahetamine – broneeringuta piletid
B.2. (V1.1)	Rahvusvaheliseks müügiks ja välisriigis müümiseks kasutatavate tariifiandmete arvutis koostamine ja nende andmete vahetamine – broneeringuga piletid (IRT)
B.3. (V1.1)	Rahvusvaheliseks müügiks või välisriigis müümiseks kasutatavate andmete arvutis koostamine ja nende andmete vahetamine – eripakkumised
B.4. (V1.1)	Sõiduplaaniandmete vahetamiseks kasutatavate EDIFACT-sõnumite rakendusjuhend
B.5. (V1.1)	Istmete/magamiskohtade elektrooniline broneerimine ja reisidokumentide elektrooniline koostamine – sõnumite vahetamine
B.6. (V1.1)	Istmete/magamiskohtade elektrooniline broneerimine ja veodokumentide elektrooniline koostamine (RCT2 standardid)
B.7. (V1.1)	Kodus prinditav rahvusvaheline raudteepilet
B.8. (V1.1)	Raudteeveo-ettevõtjate, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate ja muude raudteetranspordi ahelas osalevate ettevõtjate standardsed arvkoodid
B.9. (V1.1)	Asukohtade standardsed arvkoodid
B.10 (V1.1)	Piiratud liikumisvõimega isikute abistamisteenuse elektrooniline broneerimine – sõnumite vahetamine
B.30. (V1.1)	Skeem – reisijateveo telemaatiliste rakenduste KTK kohaseks raudteeveo-ettevõtjate/raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjate teabevahetuseks vajalike sõnumite/andmekogumite kataloog

IV LISA

RAHVUSVAHELISEKS MÜÜGIKS VÕI VÄLISRIIGIS MÜÜMISEKS KASUTATAVATE TARIIFIDE NIMEKIRI

C.1. **Broneeringuta piletite tariifid**

Broneeringuta piletite (NRT) tariifiandmete põhisisu on järgmine:

— seeria,

— tooted,

— teenused,

— vedajate koodid,

— hinnatabelid,

— jaamade nimekiri.

Broneeringuta piletite tariifid tehakse kättesaadavaks vähemalt kolm kuud enne nende tariifide kehtima hakkamist.

C.2. **Broneeringuga piletite tariifid**

Broneeringuga piletite (IRT) tariifiandmete põhisisu on järgmine:

— tariifid,

— tariifivahemikud,

— turuhindadega kasutatavad kaardid,

— erandite tüübid,

— müügitingimused,

— müügijärgsed tingimused,

— hinnatabelid,

— jaamade/tsoonide nimekiri.

Broneeringuga piletite tariifid tehakse eelnevalt kättesaadavaks vastavalt nende müügitingimustele.

C.3. **Eritariifid**

Eritariifiandmete põhisisu on järgmine:

— pakkumine ja selle tingimused,

— hinnad,

— lisad,

— load,

— reisijate/saatvate reisijate arv ja kategooriad,

— allahindluse tüübid,

— erandite tüübid,

— müügitingimused,

— müügijärgsed tingimused,

— broneerimistasud,

— seeria,

— rongid koos kategooria ja rongis olevate vahenditega.

Eritariifid tehakse eelnevalt kättesaadavaks vastavalt nende müügitingimustele.